

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра кримінального права та кримінології**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
та соціальних питань і розвитку
Львівського національного університету
імені Івана Франка
проф. Лозинський М.В.

«___» _____ 2012 року

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕОРІЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

галузь знань **0304 «Право»**
спеціальність **8.03040101 «Правознавство»**
спеціалізація **«Правосуддя»**
юридичний факультет

Львів – 2012 рік

**РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

РОЗРОБНИК:

Хилюк Світлана Володимирівна – доцент кафедри кримінального права та кримінології, кандидат юридичних наук

*Плани практичних занять затверджені на засіданні кафедри кримінального
права та кримінології*

*Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол від «__» _____ 2012 року № __)*

Схвалено Вченою Радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (галузь знань 0304 «Право», спеціальність 8.03040101 «Правознавство»)

Протокол від «__» _____ 2012 року № __

«__» _____ 2012 року

Голова _____ д.ю.н. А.М. Бойко

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден	заочн
1	Принципи кримінально-правової кваліфікації	2	
2	Кваліфікація злочинів з врахуванням стадії їх вчинення	2	
3	Кваліфікація злочинів, вчинених у співучасті	4	2
4	Кваліфікація множинності злочинів	2	
5	Кваліфікація злочинів за конкуренції кримінально-правових норм	4	2
6	Кваліфікація діянь, вчинених за обставин, що виключають їх злочинність	2	
7	Розмежування складів злочинів та відмежування їх від складів інших правопорушень	2	
	Усього годин	18	4

Тема 1. Принципи кримінально-правової кваліфікації

Завдання

1. Визначіть, які положення Постанов Пленуму ВС України й Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ суперечать принципам кримінально-правової кваліфікації. Поясніть у чому полягає ця суперечність, а також вкажіть як повинні діяти у відповідній ситуації право застосовні органи.
2. Визначіть, які з принципів кримінально-правової кваліфікації закріплені нормативно (повністю чи окремі положення).
3. Проаналізуйте запропоновані рішення Європейського Суду з прав людини (надалі ЄСПЛ) та визначіть, які правила кваліфікації формулює Суд. А також встановіть. Чи відповідає позиція Пленуму ВС України з аналогічних питань правилам, закріпленим в рішеннях ЄСПЛ.

1. - ECtHR, Maresti v. Croatia 25 June 2009 (App. no. 55759/07) [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=11&portal=hbkm&action=html&highlight=P7-4&sessionid=81020805&skin=hudoc-en>

2. ECtHR, Tsonyo Tsonev v. Bulgaria 14 January 2010 (App. no. 2376/03) [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=11&portal=hbkm&action=html&highlight=P7-4&sessionid=81020805&skin=hudoc-en>

3. ECtHR, Franz Fischer v. Austria 29 May 2001 (App. no. 37950/97) [Електронний ресурс] Режим доступу:
<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=11&portal=hbkm&action=html&highlight=P7-4&sessionid=81020805&skin=hudoc-en>

Тести

1. В якому значенні поняття "кваліфікація" вживається в кримінальному праві:
  - кваліфікація - це розподіл злочинів на групи залежно від ступеня їх тяжкості;
  - кваліфікація - це характеристика певного виду роботи, що встановлюється залежно від її складності, точності та відповідальності;
  - кваліфікація - це характеристика предмета або явища, віднесення його до певної категорії, групи, визначення якості, оцінка;
  - кваліфікація - це визначення місця кримінально-правової норми в системі Особливої

частини кримінального законодавства;

-кваліфікація - це оцінка діяння з точки зору кримінального закону шляхом встановлення кримінально-правової норми, яка передбачає вчинене діяння.

2. В якому значенні поняття "кваліфікація" вживається в кримінальному праві:

-кваліфікація - це характеристика предмета або явища, віднесення його до певної категорії, групи, визначення якості, оцінка;

-кваліфікація - це визначення співвідношення між нормами Загальної та Особливої частини кримінального закону;

-кваліфікація - це ступінь, рівень, професійної підготовки працівника, наявність у нього знань, умінь і навичок, необхідних для виконання певного виду роботи;

-кваліфікація - це встановлення відповідності між фактичними ознаками діяння і ознаками, передбаченими кримінально-правовою нормою;

-кваліфікація - це звільнення від кримінальної відповідальності на підставі норм Особливої частини КК.

3. В якій відповіді наведено правильне положення, яке стосується кримінально-правової кваліфікації:

-правила кримінально-правової кваліфікації вичерпно закріплені в нормах Особливої частини КК;

-кримінально-правова кваліфікація полягає в ретроспективній оцінці діяння;

-формулювання звинувачення повинно містити посилання на деякі норми кримінального закону, які передбачають вчинене посягання;

-формула кваліфікації злочинів в процесуальних документах не наводиться;

-суб'єктами офіційної кримінально-правової кваліфікації є всі учасники кримінального процесу.

4. В якій відповіді наведено правильне положення, яке стосується кримінально-правової кваліфікації?

-всі правила кримінально-правової кваліфікації викладені в нормах Загальної частини кримінального законодавства;

-суб'єктами офіційної кримінально-правової кваліфікації є всі зацікавлені особи;

-при кримінально-правовій кваліфікації посилаються лише на норми Особливої частини КК;

-норми Загальної частини КК при кримінально-правовій кваліфікації не використовуються;

-кваліфікація злочинів є одним із видів кримінально-правової кваліфікації.

5. В якій відповіді вказаний суб'єкт кримінально-правової кваліфікації:

-обвинувачений;

-прокурор;

-захисник;

-потерпілий від злочину;

-особа, яка проводить журналістське розслідування

6. В якій відповіді вказаний суб'єкт кримінально-правової кваліфікації:

-підозрюваний;

-член парламентської слідчої комісії;

-представник неповнолітнього потерпілого;

-цивільний позивач;

-місцевий суд;

7. В якій відповіді вказаний суб'єкт кримінально-правової кваліфікації:

-студент, який готує скаргу у власній кримінальній справі;

-помічник судді Верховного Суду України;

- професор кафедри кримінального права;
- начальник слідчого відділення;
- голова комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю.

8. Що є фактичною підставою для зміни проведеної кримінально-правової кваліфікації:

- встановлення нових фактичних обставин справи, які є ознаками складу злочину;
- встановлення фактів зловживань з боку слідчого;
- зміна кримінального закону;
- персональні зміни офіційних суб'єктів кваліфікації;
- залучення до участі у справі нових учасників кримінального процесу.

9. Що є фактичною підставою для зміни проведеної кримінально-правової кваліфікації?

- перехід на пенсію слідчого, який раніше розслідував кримінальну справу;
- видання постанови Пленуму Верховного Суду України, в якій даються нові роз'яснення з питань кваліфікації певних діянь;
- видання акта амністії, який передбачає звільнення від кримінальної відповідальності певних категорій осіб;
- виявлення того, що прокурор перешкодив здійсненню права на захист;
- визнання недоведеними тих фактичних обставин справи, які раніше вважалися встановленими.

10. В якій відповіді правильно сформульовано поняття аналогії в кримінальному праві:

- аналогія - це поширювальне тлумачення кримінально-правових норм;
- аналогія - це спосіб подолання колізій між кримінально-правовими нормами;
- аналогія - це застосування до суспільних відносин, які вимагають правового регулювання, але прямо не передбачених законодавством правових норм, які регламентують схожі правові відносини, або ж загальних начал і принципів певної галузі права чи правового інституту;
- аналогія - це логічне тлумачення кримінально-правової норми;
- аналогія - це прогалина у законодавстві.

11. Чи допускається аналогія у застосуванні кримінально-правових норм:

- відповідно до чинного КК аналогія у застосуванні кримінально-правових норм заборонена;
- кримінально-правові норми можуть застосовуватися за аналогією без будь-яких обмежень;
- аналогія допускається з дозволу на те місцевого суду;
- аналогія не допускається при застосуванні норм Загальної частини і може мати місце при застосуванні норм Особливої частини;
- кримінально-правові норми можуть застосовуватися за аналогією лише за наявності прогалин у законодавстві.

12. Що є об'єктом кваліфікації:

- кримінально-правова норма;
- особа, яка вчинила злочин;
- винність особи у вчинення злочину, яка підлягає кримінально-правовій оцінці;
- вчинене суспільнонебезпечне діяння, яке підлягає кримінально-правовій оцінці;
- норми Особливої частини кримінального законодавства України.

13. Хто є (виступає) суб'єктом кримінально-правової кваліфікації:

- особа, яка вчинила злочин;
- встановлення відповідності між ознаками фактично вчиненого діяння і ознаками злочину, закріпленими законом;
- органи держави, уповноважені законом здійснювати кримінально-правову оцінку діянь громадян;

- органи державної виконавчої влади;
- правоохоронні органи держави.

14. Яка особа чи орган вправі давати слідчому обов'язкові вказівки з питань кваліфікації злочинів:

- голова районної Ради;
- начальник слідчого відділу;
- господарський суд;
- начальник відділу внутрішніх справ;
- всі названі вище особи.

15. Яка особа чи орган вправі давати слідчому обов'язкові вказівки з питань кваліфікації злочинів:

- прокурор;
- адвокат;
- потерпілий - в справах, які порушуються не інакше, як за його скаргою;
- голова районної державної адміністрації;
- жодна з осіб, вказаних вище.

16. Що є нормативною підставою кваліфікації злочинів:

- статті лише Особливої частини КК України;
- норма кримінального закону, яка передбачає вчинене посягання як злочин;
- вчинене суспільно-небезпечне діяння;
- діяльність органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури, суду;
- внутрішнє переконання особи, яка проводить кваліфікацію посягання.

17. За наявності якої стадії вчинення злочину скоєне кваліфікується без посилання на статті розділу Загальної частини КК України "Злочини, його види та стадії":

- готування до злочину;
- закінчений замах на злочин;
- закінчений злочин;
- незакінчений замах на злочин;
- виявлення умислу на вчинення злочину.

18. Злочини, вчинені яким співучасником (співучасником якого виду) слід кваліфікувати з посиланням на відповідну частину ст.27 КК:

- ініціатором;
- організатором;
- причетним до злочину;
- особою, яка не повідомила про вчинений злочин;
- жодним із співучасників.

19. Злочини, вчинені яким співучасником (співучасником якого виду) слід кваліфікувати з посиланням на відповідну частину ст.27 КК:

- зачинщиком;
- особою, яка здійснила добровільну відмову від доведення злочину до кінця;
- активним учасником;
- особою, яка не повідомила про вчинений злочин;
- підбурювачем.

20. У якій (яких) із відповідей правильно названо державні органи, які є суб'єктами кримінально-правової кваліфікації?

- лише суд;

- орган дізнання;
- орган досудового слідства;
- прокуратура;
- лише правоохоронні органи.

21. У якій (яких) із відповідей правильно названо державні органи, які є суб'єктами кримінально-правової кваліфікації?

- виключно органи, які здійснюють правоохоронні і правозастосовчі функції;
- суд;
- Верховна Рада України в частині встановлення того, які діяння є злочинними;
- органи виконавчої влади в частині встановлення спеціальних правил, порушення яких є злочинним;
- прокуратура.

22. У якій (яких) із відповідей правильно охарактеризовано поняття кваліфікації злочинів?

- це систематизація злочинів за ступенем тяжкості;
- це систематизація злочинів за ступенем суспільної небезпеки;
- це визначення суспільної небезпеки злочинного посягання;
- це визначення статті (або статей) кримінального закону, яка(і) передбачає(ють) відповідальність за вчинене діяння;
- це процес відмежування злочинів від адміністративних правопорушень;

23. У якій (яких) із відповідей правильно охарактеризовано поняття кримінально-правової кваліфікації?

- це встановлення відповідності між кримінально-правовою нормою і вчиненим діянням;
- це оцінка протиправності скоєного діяння;
- це діяльність компетентних органів із розслідування злочинів;
- це процес встановлення вини у скоєному злочині;
- це встановлення відповідності між нормою кримінального права і фактичними даними, що стосуються скоєного злочину;

24. Назвіть стадії кримінально-правової кваліфікації

- стадія вибору правової норми;
- стадія встановлення відповідності між ознаками діяння та нормою;
- стадія юридичного закріплення результатів кваліфікації;
- стадія розмежування складів злочинів;
- стадія складання процесуальних документів.

25. Назвіть ознаки кримінально-правової кваліфікації

- результатом кримінально-правової кваліфікації завжди є констатація, що вчинене є злочином;
- в ході кримінально-правової кваліфікації оцінюється будь-яке діяння;
- терміни «кримінально-правова кваліфікація» та «кваліфікація злочинів» позначають тотожні поняття;
- це частина (етап) процесу застосування кримінального закону;
- зміст кримінально-правової кваліфікації полягає у визначенні кримінально-правової норми, яка передбачає вчинене діяння.

26. Вкажіть вимоги до формули кваліфікації.

- у вказівці в формулі кваліфікації на кримінальний закон, за яким кваліфікують діяння достатньо використання аббревіатури КК;
- достатньо посилання у формулі кваліфікації лише на номер статті, без посилання на частини і пункти;

- у формулі кваліфікації повинен бути названий кримінальний закон, за яким кваліфікують діяння;
- у формулі кваліфікації завжди треба посилатися на ст. 22 КК України «Вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність»;
- формула кваліфікації за жодних умов не повинна містити посилань на статті Загальної частини КК України.

27. Виберіть положення, які відображають значення правильної кримінально-правової кваліфікації.

- правильна кваліфікація служить забезпеченню прав та законних інтересів потерпілого;
- правильна кваліфікація лежить в основі справедливого призначення покарання
- правильна кваліфікація жодного значення немає, головне правильно призначити покарання;
- правильна кваліфікація має виключно кримінально-правове значення;
- правильна кваліфікація детермінує вирішення питань, пов'язаних із звільненням від кримінальної відповідальності

28. Що є фактичною підставою кваліфікації злочинів:

- кримінально-правова норма;
- інформація про діяння, здобута законним шляхом;
- стаття Особливої частини кримінального законодавства України;
- діяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, суду;
- покарання, яке передбачене за діяння, що підлягає кваліфікації.

29. Злочини, вчинені яким саме співучасником (співучасником якого виду) слід кваліфікувати з посиланням на відповідну частину ст.27 КК:

- підбурювачем;
- організатором;
- причетним до злочину;
- особою, яка не повідомила про вчинений злочин;
- пособником.

30. У якій (яких) із відповідей правильно названо стадії кримінально-правової кваліфікації?

- стадія юридичного закріплення результатів кваліфікації;
- стадія юридичного закріплення кваліфікації;
- стадія юридичного закріплення формулювання кваліфікації;
- стадія юридичного закріплення мотивації кваліфікації;
- стадія юридичного закріплення результатів розмежування;

31. У якій (яких) із відповідей правильно названо види кваліфікації суспільно-небезпечних діянь, які не є злочинами?

- кваліфікація готування до злочину;
- кваліфікація виявлення наміру вчинити злочин;
- кваліфікація суспільно небезпечних діянь неосудних;
- кваліфікація суспільно-небезпечних діянь, вчинених за обставин, що виключають їх злочинність;
- кваліфікація малозначних діянь;

32. У якій (яких) із відповідей правильно названо стадії кримінально-правової кваліфікації?

- стадія встановлення відповідності між ознаками діяння і нормою;
- стадія встановлення відповідності між ознаками діяння і статтею Особливої частини КК України;
- стадія встановлення відповідності між ознаками діяння і банкетними нормами, які передбачають конкретний вид порушеного правила;

- стадія вибору правової норми;
- стадія формулювання результатів кваліфікації;

33. У якій (яких) із відповідей правильно названо стадії кримінально-правової кваліфікації?

- стадія впорядкування зібраних фактичних даних;
- стадія юридичного закріплення результатів кваліфікації;
- стадія вибору правової норми;
- стадія вибору статті Особливої частини КК України;
- стадія доведення наявності ознак складу злочину;

34. У якій (яких) із відповідей правильно названо стадії кримінально-правової кваліфікації?

- стадія вибору правової норми;
- стадія висунення версій кваліфікації;
- стадія оцінки суспільної небезпеки діяння;
- стадія встановлення відповідності між ознаками діяння і нормою;
- стадія мотивування кваліфікації;

35. У якій (яких) із відповідей правильно названо види кваліфікації суспільно-небезпечних діянь, які не є злочинами?

- кваліфікація суспільно небезпечних діянь неосудних;
- кваліфікація діянь вчинених дипломатичними представниками іноземної держави;
- кваліфікація діянь осіб на яких згідно міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, не поширюється дія КК України;
- кваліфікація суспільно небезпечних діянь вчинених обмежено осудними;
- кваліфікація суспільно небезпечних діянь вчинених особами, які не досягли 16 річного віку;

36. Назвіть випадки, коли обов'язок провести кримінально-правову оцінку покладається на громадян.

- кримінально-правову оцінку діяння здійснюють громадяни, реалізуючи своє право на необхідну оборону, затримання злочинця;
- кримінально-правову оцінку діянь інших осіб здійснюють громадяни, коли вчиняють дії які становлять об'єктивну сторону склад злочину, передбаченого ст. 396 «Приховування лочину» КК України;
- потерпілий здійснює кримінально-правову оцінку діянь інших осіб у справах приватного обвинувачення;
- потерпілий завжди виступає суб'єктом кримінально-правової кваліфікації
- у жодній ситуації у громадянина не виникає обов'язку здійснювати кримінально-правову оцінку діяння.

37. В якій відповіді вказана одна з додаткових підстав кримінально-правової кваліфікації:

- стаття кримінального закону, до якої "адресує" відсилна диспозиція статті КК, за якою кваліфіковано скоєне;
- стаття Особливої частини КК, в якій виражена правова норма, яка регламентує діяння, що піддається оцінці;
- правосвідомість особи, яка здійснює кримінально-правову кваліфікацію;
- вказівка начальника слідчого відділення з приводу кваліфікації скоєного;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

38. В якій відповіді вказана одна з додаткових підстав кримінально-правової кваліфікації:

- постанова про пред'явлення звинувачення;
- міжнародно-правовий акт, який передбачає зобов'язання України криміналізувати діяння, яке піддається кваліфікації;
- мотивувальна частина обвинувального вироку;

- санкція статті Особливої частини КК, за якою кваліфіковано скоєне;
- акт офіційного тлумачення кримінально-правової норми, яка регламентує скоєне діяння.

39. В якій відповіді вказана одна з додаткових підстав кримінально-правової кваліфікації:

- правова позиція працівника органу дізнання, слідчого, прокурора, суду;
- клопотання захисника з проханням про зміну кваліфікації;
- нормативні акти інших галузей права, до яких відсилають банкетні диспозиції статей КК, за якими кваліфіковано скоєне;
- стаття Загальної частини КК, на яку здійснене посилання у формулі кримінально-правової кваліфікації;
- конституційні положення, на яких базується заборона, викладена в кримінально-правовій нормі.

40. В якій відповіді вказано випадок, коли використання додаткових підстав кримінально-правової кваліфікації є обов'язковим:

- якщо про це клопочеться особа, діяння якої кваліфікується;
- коли без них неможливо з'ясувати зміст статті КК, яка передбачає скоєне;
- якщо відповідне рішення прийме особа, яка проводить дізнання, слідчий, прокурор або суддя;
- за умови виникнення спору щодо того, як слід кваліфікувати скоєне;
- у випадку наявності в диспозиції статті КК оціночних понять.

41. В якій відповіді правильно вказано положення, яке характеризує роль додаткових підстав кримінально-правової кваліфікації:

- додаткові підстави кримінально-правової кваліфікації можуть застосовуватися лише разом з основною юридичною підставою кваліфікації;
- додаткові підстави відіграють самостійну роль в кваліфікації;
- додаткові підстави не потрібні для того, щоб встановити зміст, уточнити і деталізувати зміст положень, викладених у КК.;
- використання додаткових підстав у відриві від основної підстави у певних випадках дає можливість провести кримінально-правову оцінку скоєного ;
- всі наведені положення є правильними.

42. В яких випадках санкції статті кримінального закону використовуються у кримінально-правової кваліфікації

- у кримінально-правовій кваліфікації санкції використовуються завжди;
- у призначенні покарання;
- у розмежуванні складів злочинів;
- коли вид та розмір покарання дають можливість визначити зміст окремих ознак складу злочину;
- всі відповіді правильні.

43. Назвіть ознаки принципів кримінально-правової кваліфікації

- це будь-які правила кваліфікації;
- закріплені у Кримінальному кодексі та Конституції України;
- стабільність;
- наукова обґрунтованість;
- системний характер.

44. Назвіть ознаки принципів кримінально-правової кваліфікації

- це будь-які правила кваліфікації;
- закріплені у Кримінальному кодексі та Конституції України;
- це правила, які застосовуються свідомо;

- наукова обґрунтованість;
- це найбільш загальні правила кваліфікації.

45. Які з принципів кримінально-правової кваліфікації закріплені нормативно?

- офіційності;
- повноти;
- всі принципи;
- стабільності;
- вирішення спірних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються.

46. В якій відповіді названо один із принципів кримінально-правової кваліфікації:

- повнота кваліфікації;
- заборона внесення змін в проведену кваліфікацію;
- врахування положень загальних принципів міжнародного права;
- доступність кваліфікації для сприйняття та оцінки;
- ієрархічність кваліфікації.

47. В якій відповіді названо один із принципів кримінально-правової кваліфікації:

- законність;
- пріоритет прав людини
- врахування положень міжнародних договорів, укладених або ратифікованих Україною;
- забезпечення балансу між інтересами потерпілого та особи, дії якої кваліфікуються;
- однозначність.

48. В якій відповіді названо один із принципів кримінально-правової кваліфікації:

- процесуальна самостійність слідчого;
- забезпечення прав та інтересів держави;
- недопустимість подвійного інкримінування одних і тих же діянь;
- безспірність;
- одноразовість.

49. В якій відповіді названо один із принципів кримінально-правової кваліфікації:

- категоричність;
- допустимість оскарження рішень, прийнятих щодо кваліфікації;
- врахування позиції всіх учасників кримінального процесу;
- частковість кваліфікації;
- індивідуальність кваліфікації.

50. Якому принципу кримінально-правової кваліфікації не відповідає рекомендація Пленуму Верховного Суду України, викладена в п. 7 Постанови «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» від 07.02.2003 N 2, а саме що дії особи, яка вчинила злочин, передбачений ст. 147 «Захоплення заручників» КК України і умисно вбила заручника, мають кваліфікуватися за ч. 2 цієї статті за ознакою спричинення тяжких наслідків і за п. 3 ч. 2 ст. 115 КК України (умисне вбивство заручника або викраденої людини)?

- індивідуальності;
- повноти;
- офіційності;
- стабільності;
- недопустимості подвійного інкримінування.

51. Якому принципу кримінально-правової кваліфікації не відповідає рекомендація Пленуму Верховного Суду України, викладена в п. 14 Постанови «Про судову практику в справах про

злочини проти життя та здоров'я особи» від 07.02.2003 № 2, а саме що умисне вбивство, якщо воно було поєднане зі зґвалтуванням потерпілої особи або насильницьким задоволенням із нею статевої пристрасті неприродним способом, тобто мало місце в процесі вчинення зазначених злочинів чи одразу ж після нього, то дії винного кваліфікуються і за ч. 4 ст. 152 (зґвалтування, що спричинило особливо тяжкі наслідки) чи ч. 3 ст. 153 (насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом) КК України, а також за п. 10 ч. 2 ст. 115 КК України (умисне вбивство, якщо воно було поєднане зі зґвалтуванням потерпілої особи або насильницьким задоволенням із нею статевої пристрасті неприродним способом)?

- індивідуальності;
- повноти;
- офіційності;
- стабільності;
- недопустимості подвійного інкримінування.

52. Якому принципу кримінально-правової кваліфікації не відповідає рекомендація Пленуму Верховного Суду України, викладена в п. 12 Постанови «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи» від 07.02.2003 № 2, а саме що умисне вбивство державного чи громадського діяча, вчинене за інших обтяжуючих обставин, передбачених ч. 2 ст. 115 КК, дії винної особи кваліфікуються за ст. 112 «Посягання на життя державного чи громадського діяча» і за відповідними пунктами ч. 2 ст. 115?

- індивідуальності;
- повноти;
- офіційності;
- стабільності;
- недопустимості подвійного інкримінування.

53. У якій (яких) відповідях правильно охарактеризовано принцип законності кримінально-правової кваліфікації?

- однорідні злочини повинні кваліфікуватися за одними й тими ж статтями кримінального закону;
- кримінально-правова кваліфікація повинна здійснюватися на основі пріоритету диспозиції над санкцією;
- кваліфікація за аналогією забороняється;
- фактичною підставою кваліфікації можуть бути лише дані, отримані відповідно до вимог кримінально-процесуального закону;
- усі наведені відповіді є правильними;

54. У якій (яких) відповідях правильно охарактеризовано принцип законності кримінально-правової кваліфікації?

- має забезпечуватися однакова кримінально-правова оцінка діянь як загальних так і спеціальних суб'єктів;
- у разі сумнівів щодо правильності кваліфікації пріоритет повинен надаватися санкції кримінально-правової норми;
- встановлення вичерпного переліку суб'єктів офіційної кваліфікації;
- всі наведені відповіді є правильними;
- жодна із наведених відповідей не є правильною;

55. У якій (яких) відповідях правильно охарактеризовано принцип офіційності кримінально-правової кваліфікації?

- встановлення вичерпного переліку органів, які здійснюють кримінально-правову кваліфікацію, визначення компетенції кожного з них;
- офіційний характер діяльності суб'єктів офіційної кваліфікації;

- закріплення обов'язковості здійснення кримінально-правової кваліфікації компетентними органами;
- визначена процесуальна форма у якій проводиться кримінально-правова кваліфікація;
- всі наведені відповіді є правильними;

56. У якій (яких) відповідях правильно охарактеризовано принцип повноти кримінально-правової кваліфікації?

- під час здійснення кримінально-правової кваліфікації використані всі чинні правові норми, які стосуються скоєного посягання;
- зібрані всі фактичні дані, що стосуються скоєного злочину;
- опрацьовано всі версії кваліфікації висунуті під час розслідування справи;
- кримінально-правову оцінку отримали всі діяння вчинені особою;
- всі наведені відповіді є правильними;

57. Які з наведених положень розкривають зміст принципу індивідуальності

- кримінально-правова оцінка діяння кожної особи стосується лише її самої, тобто кваліфікація має персональний характер;
- кожен злочин кваліфікується окремо, самостійно;
- зібрані всі фактичні дані, що стосуються скоєного злочину;
- опрацьовано всі версії кваліфікації висунуті під час розслідування справи;
- офіційний характер діяльності суб'єктів офіційної кваліфікації.

58. Які з наведених положень розкривають зміст принципу недопустимості подвійного інкримінування?

- посягання не можна кваліфікувати за статтею Особливої частини КК, якщо інша стаття, серед інкримінованих особи, повністю охоплює вчинене;
- діяння, яке отримало правову оцінку як адміністративний проступок. не може одночасно виступати ознакою злочину;
- кримінально-правова оцінка діяння кожної особи стосується лише її самої, тобто кваліфікація має персональний характер;
- кожен злочин кваліфікується окремо, самостійно.
- всі відповіді правильні.

59. Які з наведених положень розкривають зміст принципу точності

- Безумовність досягнення точності кримінально-правової кваліфікації
- діяння, яке отримало правову оцінку як адміністративний проступок. не може одночасно виступати ознакою злочину;
- кримінально-правова оцінка діяння кожної особи стосується лише її самої, тобто кваліфікація має персональний характер;
- кожен злочин кваліфікується окремо, самостійно.
- всі відповіді правильні;

60. Який з наведених принципів кримінально-правової кваліфікації використовується у вирішенні колізій між положеннями Загальної та Особливої частини КК України

- індивідуальності;
- повноти;
- офіційності;
- стабільності;
- вирішення спірних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються.

61. Який з наведених принципів кримінально-правової кваліфікації використовується у вирішенні колізій між положеннями Особливої частини КК України

- індивідуальності;
- повноти;

- офіційності;
- стабільності;
- вирішення спірних питань на користь особи, дії якої кваліфікуються.

62. У яких джерелах нормативно закріплений принцип недопустимості подвійного інкримінування кримінально-правової кваліфікації?

- частково у статтях Загальної частини КК України;
- частково у ст. 61 Конституції України;
- частково у ст. 4 протоколу № 7 Конвенції про захист прав та основних свобод людини (1950 р.)
- у постановах Пленуму Верховного Суду України;
- всі відповіді правильні.

Задачі

1. Іван побудував кафе на земельній ділянці, яка належала на праві власності місцевій громаді, без жодних правових підстав, не оформляючи ніяких документів. Цю забудову у судовому порядку визнали незаконною, а Івана винним у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 197-1 «Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво» КК України та присудили покарання у вигляді штрафу. Крім того, за позовом сільської ради суд зобов'язав Івана знести самовільно збудовану споруду та привести земельну ділянку у попередній стан. Іван штраф сплатив, але кафе не закрит, відповідну будівлю не зніс і не узаконив. Тоді Івана притягли до кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення (ст. 382 КК України), знову присудили штраф. Іван штраф сплатив, але кафе не закрит, відповідну будівлю не зніс і не узаконив. Прокурор м. А. Петрик порушив проти Івана справу за ч. 4 ст. 197-1 «Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво» КК України та ч. 3 ст. 382 «Невиконання судового рішення», вчинене особою, раніше судимою за злочин. Чи узгоджується позиція прокурора з положеннями принципів кваліфікації?
2. Максим та Марко взяли в заручники Омелька, начальника райвідділу міліції та звернулися до міністра внутрішніх справ з вимогою випустити з-під варти їхнього брата – Данила вповодж 3 днів, як умова звільнення Омелька. Міністр вимогу не виконав, тому Максим та Марко вбили заручника. Дайте кримінально-правову оцінку діям Максима та Марка з урахуванням положень теорії кримінально-правової кваліфікації.

Тема 2. Кваліфікація злочинів з урахуванням стадії їх вчинення

Завдання

1. Чи можливий замах на злочин, який вчинюється лише шляхом бездіяльності. Відповідь обґрунтуйте.
2. Випишіть з Особливої частини КК України всі статті, що передбачають склади злочинів, специфіка конструкції об'єктивної сторони яких унеможливує замах на цей злочин. Свій вибір обґрунтуйте.
3. Поясніть, у чому полягає невідповідність між положеннями ст. 17 «Добровільна відмова при незакінченому злочині» та ч. 2 ст. 111 «Державна зрада» КК України, та яке з них застосовувати на практиці.

Тести

1. Яке значення має кваліфікація злочину як закінченого?

- лише наукове я привід до дискусії;
- лише навчальне, для збільшення об'єму відповідної навчальної дисципліни
- кваліфікація злочину як закінченого означає, що у вчиненому є всі обов'язкові ознаки складу злочину;
- діяння, вчиненні після закінчення злочину, не впливають його кваліфікацію;
- всі відповіді є правильними.

2. З якого моменту можна кваліфікувати як закінчений злочин з матеріальним складом?

- з моменту повної реалізації умислу;
- з моменту вчинення всіх діянь, передбачених у відповідній статті Особливої частини КК України;
- з моменту, коли настали суспільно небезпечні наслідки посягання, передбачені диспозицією статті Особливої частини кримінального закону;
- з моменту, коли повністю виконане діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину;
- з моменту початку виконання суспільно небезпечного діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину.

3. З якого моменту можна кваліфікувати як закінчений злочин з формальним складом?

- з моменту повної реалізації умислу;
- з моменту вчинення всіх діянь, передбачених у відповідній статті Особливої частини КК України;
- з моменту, коли настали суспільно небезпечні наслідки посягання, передбачені диспозицією статті Особливої частини кримінального закону;
- з моменту, коли повністю виконане діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину;
- з моменту початку виконання суспільно небезпечного діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину.

4. З якого моменту можна кваліфікувати як закінчений усічений злочин?

- з моменту повної реалізації умислу;
- з моменту вчинення всіх діянь, передбачених у відповідній статті Особливої частини КК України;
- з моменту, коли настали суспільно небезпечні наслідки посягання, передбачені диспозицією статті Особливої частини кримінального закону;
- з моменту, коли повністю виконане діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину;
- з моменту початку виконання суспільно небезпечного діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину.

5. З якого моменту можна кваліфікувати як закінчений злочин, вчинений у співучасті?

- за загальним правилом, дії кожного із співучасників кваліфікуються як посягання за тією стадією, яку вчинив виконавець злочину;
- з моменту вчинення всіх діянь, передбачених у відповідній статті Особливої частини КК України;
- з моменту, коли настали суспільно небезпечні наслідки посягання, передбачені диспозицією статті Особливої частини кримінального закону;
- з моменту, коли повністю виконане діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину;
- з моменту початку виконання суспільно небезпечного діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину.

6. З якого моменту можна кваліфікувати як закінчений складений злочин?

- з моменту коли є закінченими всі посягання, які утворюють складений злочин;
- з моменту вчинення всіх діянь, передбачених у відповідній статті Особливої частини КК України;
- з моменту, коли настали суспільно небезпечні наслідки посягання, передбачені диспозицією статті Особливої частини кримінального закону;
- з моменту, коли повністю виконане діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину;
- з моменту початку виконання суспільно небезпечного діяння, що назване у диспозиції статті Особливої частини як ознака складу злочину.

7. З якого моменту кваліфікується як закінчений злочин посягання на життя державного діяча (ст. 112 КК України)?

- з моменту настання клінічної смерті державного діяча;
- з моменту настання фізіологічної смерті державного діяча;
- з повної реалізації умислу винного;
- з моменту вчинення з прямим умислом діяння, спрямованого на позбавлення життя державного діяча у зв'язку з його державною діяльністю;
- жодна з відповідей не є правильною.

8. З якого моменту кваліфікується як закінчений злочин посягання на життя працівника правоохоронного органу (ст. 348 КК України)?

- з моменту настання клінічної смерті працівника правоохоронного органу;
- з моменту настання фізіологічної смерті працівника правоохоронного органу;
- з повної реалізації умислу винного;
- з моменту вчинення з прямим умислом діяння, спрямованого на позбавлення життя працівника правоохоронного органу у зв'язку з його службовою діяльністю;
- жодна з відповідей не є правильною.

9. З якого моменту кваліфікується як закінчений злочин погане поводження з військовополоненими (434 КК України)?

- з моменту першого акту поганого поводження, незалежно від його способу та стану потерпілих;
- з моменту другого акту поганого поводження, крім випадків, коли такі діяння вчинюються з особливою жорстокістю, або спрямовані проти хворих і поранених;
- з повної реалізації умислу винного;
- з моменту вчинення з прямим умислом діяння, спрямованого на позбавлення життя військовополоненого;
- жодна з відповідей не є правильною.

10. В якій відповіді викладене загальне правило про момент визнання злочину закінченим:

- момент закінчення злочину визначається з врахуванням того, наскільки повністю реалізовані наміри винного;
- злочин визнається закінченим, коли повністю виконано діяння, яке є ознакою об'єктивної сторони відповідного посягання;
- вказівки щодо моменту закінчення злочину є в диспозиції статті Особливої частини КК;
- правила про момент закінчення окремих видів злочинів викладені в Загальній частині КК;
- злочин визнається закінченим, якщо у фактично скоєному є всі ознаки посягання, передбачені статтею Особливої частини КК.

11. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину з матеріальним складом з кількома альтернативними наслідками:

- коли повністю завершене виконання діяння, вказаного в диспозиції статті Особливої частини КК;
- коли настав хоча б один із альтернативних наслідків;
- коли настали принаймні два альтернативних наслідки;
- коли настали всі альтернативні наслідки, вказані в диспозиції статті Особливої частини КК;
- жодна із наведених відповідей не є правильною.

12. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину з матеріальним складом з кількома обов'язковими наслідками:

- коли повністю завершене виконання діяння, вказаного в диспозиції статті Особливої частини КК;
- коли настав хоча б один із обов'язкових наслідків, вказаних у диспозиції статті Особливої частини КК;
- коли повністю виконані діяння і настала хоча б частина обов'язкових наслідків, вказаних у диспозиції статті Особливої частини КК;
- коли настали всі обов'язкові наслідки, вказані в диспозиції статті Особливої частини КК;
- жодна із наведених відповідей не є правильною.

13. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину з формальним складом з кількома альтернативними діяннями:

- коли виконані всі названі в диспозиції статті Особливої частини КК альтернативні діяння;
- коли розпочате виконання першого з альтернативних діянь;
- коли розпочате виконання останнього з альтернативних діянь;
- коли повністю виконане (завершено) хоча б одне з альтернативних діянь;
- коли настала хоча б частина з наслідків, викликаних альтернативними діяннями.

14. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину з формальним складом з кількома обов'язковими діяннями:

- такий злочин вважається закінченим з моменту виконання усіх діянь, які вказані в диспозиції статті КК як обов'язкові;
- такий злочин вважається закінченим з моменту настання наслідків, викликаних обов'язковими діяннями;
- такий злочин вважається закінченим з моменту настання наслідків, викликаних хоча б одним із обов'язкових діянь;
- такий злочин вважається закінченим з моменту завершення принаймні одного з обов'язкових діянь;
- такий злочин вважається закінченим з моменту початку другого з обов'язкових діянь.

15. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення продовжуваного злочину, який складається з кількох посягань, кожне з яких становить собою адміністративний або дисциплінарний проступок:

- продовжуваний злочин вважається закінченим з початком виконання першого епізоду злочинної діяльності;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з моменту виконання останньої злочинної дії;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з настанням наслідків, на досягнення яких спрямована злочинна діяльність;
- продовжуваний злочин закінчений з моменту настання наслідків, вказаних у диспозиції статті Особливої частини КК;
- продовжуваний злочин такого типу закінчений, коли виконана остання з дій, необхідних для притягнення до кримінальної відповідальності.

16. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення продовжуваного злочину, який складається з кількох посягань, кожне з яких становить собою адміністративний проступок:

- такий злочин визнається закінченим тоді, коли заподіяна шкода, достатня для притягнення до кримінальної відповідальності;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з моменту виконання останньої запланованої дії;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з настанням наслідків, на досягнення яких спрямована злочинна діяльність;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з початком виконання першого епізоду злочинної діяльності;
- всі варіанти відповідей є правильними.

17. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення продовжуваного злочину, який складається з посягань, кожне з яких становить собою злочин, причому вчинення кількох діянь не змінює правову оцінку скоєного:

- продовжуваний злочин вважається закінченим з настанням наслідків, на досягнення яких спрямована злочинна діяльність;
- продовжуваний злочин вважається закінченим з настанням наслідків, які настануть чи можуть настати після виконання усіх запланованих винним епізодів злочинної діяльності;
- такий злочин визнається закінченим з врахуванням ступеня реалізації умислу винного;
- такий злочин визнається закінченим принаймні після другого епізоду злочинної діяльності;
- з моменту закінчення першого ж посягання (епізоду).

18. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення продовжуваного злочину, який складається з посягань, кожне з яких становить собою злочин, причому вчинення кількох діянь змінює правову оцінку скоєного (злочин стає кваліфікованим):

- продовжуваний злочин визнається закінченим відтоді, коли виконано перший же епізод;
- такий злочин визнається закінченим із завершенням останнього епізоду, що входить у продовжуваний злочин;
- такий продовжуваний злочин визнається закінченим відтоді, коли є заподіяні наслідки, які є виступають кваліфікуючою ознакою;
- такий злочин кваліфікується як закінчений незалежно від кількості епізодів злочинної діяльності;
- такий злочин вважається закінченим, коли винний повністю реалізував свій умисел (вчинив усе, що вважав за необхідне).

19. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення триваючого злочину:

- триваючий злочин не може бути визнаний закінченим;
- триваючий злочин закінчений з моменту явки винного з повинною;
- триваючий злочин визнається закінченим, коли від початку діяння виповниться принаймні один рік;
- триваючий злочин є закінченим тоді, коли виконане діяння, яке є обов'язковою ознакою об'єктивної сторони;
- триваючий злочин визнається закінченим з настанням суспільно небезпечних наслідків.

20. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину, вчиненого у співучасті:

- дії кожного співучасника становлять закінчений злочин, якщо він повністю виконав те, що йому було доручено згідно з розподілом ролей між співучасниками;
- злочин, вчинений у співучасті, визнається закінченим, якщо кожний із співучасників повністю виконав все заплановане;

- момент закінчення злочину кожного із співучасників визначається залежно від визнання закінченим посягання, вчиненого виконавцем цього ж злочину;
- такий злочин завжди кваліфікується як закінчений;
- момент закінчення злочину, вчиненого у співучасті, визначається з врахуванням ступеня реалізації задуму його організатора або підбурювача.

21. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення злочину, кваліфікованого за наслідками:

- такий злочин визнається закінченим, якщо є підстави визнавати закінченим простий вид цього ж злочину ;
- такий злочин визнається закінченим з моменту настання наслідків, які виступають кваліфікуючими ознаками;
- злочин, кваліфікований за наслідками, визнається закінченим, якщо настали наслідки, яких бажав винний;
- злочин, кваліфікований за наслідками, є закінченим від моменту виконання діяння, яке спричиняє відповідні наслідки;
- відповідний злочин повинен визнаватися закінченим залежно від того, чи є ознаки його складу, які характеризують суб'єкта і суб'єктивну сторону посягання.

22. В якій відповіді викладене правило про момент закінчення “складеного” злочину:

- такий злочин є закінченим з моменту закінчення першого злочину, який є елементом складеного;
- такий злочин є закінченим з моменту закінчення другого злочину, який є елементом складеного;
- складений злочин кваліфікується як закінчений за умови, що є закінченими всі посягання, що його утворюють;
- момент закінчення складеного злочину окремо не визначається;
- жодна із наведених відповідей не є правильною.

23. Відсутність у скоєному ознак складу злочину, які належать до об'єкта та суб'єкта посягання:

- вказують на те, що має місце готування до злочину;
- дають підстави припустити, що злочин вчинений у співучасті;
- свідчать про відсутність складу злочину взагалі;
- характеризують множинність злочинів;
- підтверджують, що вчинений злочин є продовжуваним.

24. В якій відповіді наведені положення, які характеризують підставу кримінальної відповідальності при незакінченому злочині:

- готування до злочину і замах на нього характеризуються недорозвиненою об'єктивною стороною;
- для готування характерним є повна відсутність діянь, які описані у диспозиції статті Особливої частини;
- замаху характеризується відсутністю суспільно небезпечних наслідків або (та) неповним чи частковим виконанням діяння, яке є ознакою об'єктивної сторони відповідного злочину;
- незакінчений злочин має місце при відсутності деяких обов'язкових ознак складу злочину, описаного у статті Особливої частини;
- всі наведені відповіді є правильними.

25. Підставою кримінальної відповідальності за готування до злочину і замах на злочин є:

- фактично вчинене діяння;
- суспільна небезпека особи винного;

- склад злочину, ознаки якого передбачені як статтею Особливої частини про відповідний закінчений злочин, так і статтею Загальної частини, яка передбачає незакінчений злочин;
- злочинний намір, який реалізований у відповідній поведінці винного;
- склад відповідного закінченого злочину, передбачений статтею Особливої частини КК.

26. Які з наведених положень щодо кваліфікації готування до злочину є правильними?

- у формулі кваліфікації готування до злочину обов'язковою є вказівка на ст. 14 «Готування до злочину» КК України;
- готування до злочину середньої тяжкості не тягне кримінальної відповідальності;
- готування до побоїв та мордування (ч. 1 ст. 126 КК України) завжди тягне кримінальну відповідальність;
- готування до крадіжки не є кримінально-караним;
- жодна з відповідей не є правильною.

27. В яких випадках досягнення змови на вчинення злочину кваліфікується як готування до відповідного злочину?

- змова про вчинення крадіжки;
- змова про вчинення умисного вбивства;
- участь у змові щодо підготовки воєнного конфлікту;
- змова про вчинення терористичного акту;
- всі відповіді є правильними.

28. В яких випадках досягнення змови на вчинення злочину кваліфікується як закінчений злочин?

- змова про вчинення крадіжки;
- змова про вчинення умисного вбивства;
- участь у змові щодо підготовки воєнного конфлікту;
- змова про вчинення терористичного акту;
- змова про вчинення дій з метою повалення конституційного ладу.

29. Назвіть ознаки готування до злочину.

- виконуються дії, які входять в об'єктивну сторону злочину;
- виконуються дії, які не описані в диспозиції статті Особливої частини КК України;
- приготувальні дії є успішними, завершеними;
- приготувальні дії не продовжилися з причин, що не залежать від волі винного;
- всі відповіді є правильними.

30. Як кваліфікувати готування до злочину з альтернативним умислом?

- як готування до найменш небезпечного злочину з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як готування до найбільш небезпечного злочину з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як готування до усіх злочинів, що охоплюються умислом винного;
- просто як готування, з посиланням лише на ст. 14 «Готування до злочину» КК України у формулі кваліфікації;
- жодна з відповідей не є правильною.

31. Як кваліфікувати готування до злочину з неконкретизованим умислом?

- як готування до найменш небезпечного злочину з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як готування до найбільш небезпечного злочину з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як готування до усіх злочинів, що охоплюються умислом винного;
- просто як готування, з посиланням лише на ст. 14 «Готування до злочину» КК України у формулі кваліфікації;
- жодна з відповідей не є правильною.

32. Які наведених положень щодо кваліфікації досягнення змови на вчинення злочину є правильними?

- досягнення самої лише змови про вчинення шахрайства з фінансовими ресурсами кваліфікується як готування до цього злочину (ч.1 ст. 14-ч. 1 ст. 222 КК України);
- досягнення самої лише змови про вчинення розбою кваліфікується як готування до розбою за попередньою змовою групою осіб (ч.1 ст.14 - ч.1 ст. 187 КК України);
- досягнення самої лише змови про вчинення побоїв не містить складу злочину;
- досягнення самої лише змови про вчинення захоплення державної влади кваліфікується як готування до злочину, передбаченого ч. 1 ст. 109 «Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади»;
- всі відповіді правильні.

33. Назвіть види готування до злочину з негідними засобами

- готування з недостатніми засобами;
- готування з відсутніми засобами;
- готування з непридатними засобами;
- готування з зіпсутими засобами;
- всі відповіді правильні.

34. Як кваліфікувати придбання завідомо несправної вогнепальної зброї, з метою в подальшому її відремонтувати та вчинити умисне вбивство, якщо особа була затримана відразу після купівлі несправної зброї?

- готування до умисного вбивства (ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 115 КК України);
- незаконне придбання вогнепальної зброї (ч. 1 ст. 263 КК України);
- готування до ремонту вогнепальної зброї (ч.1 ст. 14 – ч. 1 ст. 263 КК України);
- готування до умисного вбивства, незаконне придбання вогнепальної зброї (ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 115; ч.1 ст. 14 – ч. 1 ст. 263 КК України);
- жодна з відповідей не є правильною.

35. Як кваліфікувати придбання справної вогнепальної зброї, з метою в подальшому її використати для вчинення умисного вбивства, якщо особа була затримана відразу після купівлі зброї?

- незаконне придбання вогнепальної зброї а готування до умисного вбивства (ч. 1 ст. 263; ч.1 ст. 14 – ч.1 ст. 115 КК України);
- готування донезаконного придбання вогнепальної зброї та готування до умисного вбивства (ч.1 ст. 14 - ч. 1 ст. 263; ч.1 ст. 14 – ч.1 ст. 115 КК України);
- готування до умисного вбивства (ч. 1 ст. 14 – ч. 1 ст. 115 КК України);
- незаконне придбання вогнепальної зброї (ч. 1 ст. 263 КК України);
- жодна з відповідей не є правильною.

36. Назвіть злочини, при вчиненні яких замах неможливий

- необережні злочини;
- злочини, які вчиняються з непрямим умислом;
- умисне вбивство в стані сильного душевного хвилювання;
- насильницький грабіж (ч. 2 ст. 186 КК України);
- всі відповіді є правильні.

37. Назвіть злочини, при вчиненні яких замах можливий

- умисне тяжке тілесне ушкодження в стані сильного душевного хвилювання (ст. 124 КК України);
- умисне тяжке тілесне ушкодження у разі перевищення меж необхідної оборони (ст. 124 КК України);
- ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)(ч. 1 ст. 212 КК України);

- умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини;
- всі відповіді правильні.

38. Назвіть ознаки замаху на злочин

- об'єктивна сторона складу злочину не починає виконуватися;
- об'єктивна сторона складу злочину не завершується;
- виконуються дії, які безпосередньо спрямовані на вчинення злочину;
- злочин не доводиться до кінця з причин, що не залежать від волі винного;
- замах – це лише активна поведінка - дія.

39. Як кваліфікувати замах на злочин з альтернативним умислом?

- як замах на найменш небезпечний злочин з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як замах на найменш небезпечний злочин з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як замах на всі злочини, що охоплюються умислом винного;
- просто як замах, з посиланням лише на ст. 15 «Замах на злочин» КК України у формулі кваліфікації;
- жодна з відповідей не є правильною.

40. Як кваліфікувати замах на злочин з неконкретизованим умислом?

- як замах на найменш небезпечний злочин з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як замах на найменш небезпечний злочин з тих, що охоплювалися умислом винного;
- як замах на всі злочини, що охоплюються умислом винного;
- просто як замах, з посиланням лише на ст. 15 «Замах на злочин» КК України у формулі кваліфікації;
- жодна з відповідей не є правильною.

41. Назвіть ознаки добровільної відмови

- злочинна діяльність припиняється за власною волею;
- можлива лише на стадії готування та незакінченого замаху;
- можлива на стадії готування та замаху(закінченого та незакінченого);
- для кваліфікації добровільної відмови не має значення чи була можливість доведення злочину до кінця;
- відмова повинна бути остаточною.

42. Вкажіть, які положення щодо відмінності між дієвим каяттям і добровільною відмовою від вчинення злочину є правильними.

- і добровільна відмова від вчинення злочину і дієве каяття можливі на стадіях готування та замаху;
- добровільна відмова від вчинення злочину можлива на стадії готування та замаху, а дійове каяття має місце після того як злочин закінчений;
- правові наслідки і добровільної відмови і дійового каяття однакові;
- особа не підлягає кримінальній відповідальності за злочин, від доведення до кінця якого вона відмовилася, або щодо якого вчинили дієве каяття.
- і добровільна відмова від вчинення злочину і дієве каяття є обставинами, що пом'якшують покарання.

43. Назвіть види добровільної відмови

- успішна та невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця;
- невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця поділяється на повністю невдалу та частково невдалу;
- повна та часткова добровільна відмова від доведення злочину до кінця;
- закінчена та незакінчена добровільна відмова від доведення злочину до кінця;
- добровільна та примусова відмова від доведення злочину до кінця;

44. Які положення щодо кваліфікації повністю невдалої добровільної відмови є правильними?

- повністю невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця кваліфікується завжди як готування до злочину;
- повністю невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця кваліфікується завжди як закінчений замах на злочин;
- повністю невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця кваліфікується завжди як незакінчений замах на злочин;
- повністю невдала добровільна відмова від доведення злочину до кінця кваліфікується як закінчений злочин;
- всі відповіді є правильними.

45. Які положення щодо кваліфікації добровільної відмови при сукупності злочинів є правильними?

- у сукупності злочинів добровільна відмова оцінюється окремо щодо кожного з посягань, які утворюють сукупність;
- за злочини від яких винний не відмовився або відмова від котрих була невдалою, настає кримінальна відповідальність на загальних підставах;
- добровільна відмова можлива лише стосовно ідеальної сукупності злочинів;
- добровільна відмова при сукупності злочинів неможлива;
- всі відповіді є правильними.

46. Які положення щодо кваліфікації добровільної відмови від злочину, який вчинюється в співучасті є правильними?

- добровільна відмова від злочину, який вчинюється в співучасті неможлива;
- добровільно відмовитися від доведення злочину до кінця може лише виконавець злочину;
- добровільна відмова виконавця злочину оцінюється так само, як і при вчиненні посягання без участі інших осіб;
- за загальним правилом, неможлива добровільна відмова від участі у злочинній організації;
- всі відповіді є правильними.

Задачі

1.Тетяна вмовляла Івана вбити Миколу, так як Микола її залишив заради іншої жінки. Іван відразу відмовився брати участь у цьому злочині. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Тетяни.

2.Тетяна вмовляла Івана вбити Миколу, так як Микола її залишив заради іншої жінки. Іван відразу погодився, а подумавши ніч, відмовився брати участь у цьому злочині. Дайте кримінально-правову оцінку діям Дмитра та Тетяни.

3.Іван готуючись вчинити терористичний акт виготовив вибуховий пристрій проте від доведення злочину до кінця відмовився. Вибуховий пристрій вповодж тривалого часу зберігав у себе в квартирі. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

4.Іван, Петро та Данило домовилися вчинити крадіжку в особливо великому розмірі з банківського сейфу. Іван повинен був дістати коди доступу до сейфу, проте передумав, на місце призначеної зустрічі не з'явився, що унеможливило вчинення злочину. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана, Петра та Данила.

5. Іван став членом злочинної організації «Помста», яка вчиняла умисні вбивства з мотивів расової нетерпимості. Учасі у жодному злочині, чи підготовці до нього, вчинюваному

злочинною організацією Іван не брав. Через тиждень після вступу припинив зв'язки з організацією. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

6. Іван стріляв в Миколу з метою його вбити, проте заподіяв Миколі лише тілесні ушкодження середньої тяжкості. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

7. Іван з помсти прагнув обливи сірчаною кислотою обличчя Юлі. Проте промахнувся і непоправно знівечив обличчя її подрузі Ані. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

8. Іван з метою вплинути на професійну діяльність слідчого Данила побив його, заподіявши тяжкі тілесні ушкодження. Проте з'ясувалося, що Іван помилився і заподіяв ушкодження випадковому перехожому – Ігору, який не був працівником правоохоронного органу. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

9. Іван таємно викрав валізу, де за його розрахунком повинно було знаходитися 500 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян, а виявилось два пістолети. За обставинами справи про наявність зброї в валізі він не знав і знати не міг. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

10. Іван, Дмитро та Микола домовилися про спільні дії щодо насильницького захоплення державної влади в Україні. На цьому етапі були затримані правоохоронними органами.

11. Іван, Дмитро та Микола домовилися про спільне влаштування вибуху у торговому центрі з метою привернути увагу до своїх політичних поглядів. На цьому етапі були затримані правоохоронними органами. Дайте кримінально-правову оцінку їхнім діям.

12. Члени Кабінету Міністрів України Омелько, Симон та Тадей домовилися про вчинення дій щодо розв'язання агресивної війни проти Буркіна-Фасо. На цьому етапі були затримані правоохоронними органами. Дайте кримінально-правову оцінку їхнім діям.

13. Омелько, Симон та Тадей домовилися разом вчинити умисне вбивство Івана. На цьому етапі були затримані правоохоронними органами. Дайте кримінально-правову оцінку їхнім діям.

Тема 3. Кваліфікація злочинів, вчинених в співучасті

Завдання

1. Чи застосовуються до кримінально-правової оцінки злочинів, вчинених таким видом злочинної організації як не передбачене законом воєнізоване чи збройне формування, загальні правила кваліфікації злочинів, вчинених злочинною організацією? Відповідь обґрунтуйте.
2. У чому полягає невідповідність між положеннями Загальної частини КК України та положеннями ст. 256 КК України? Чи може застосовуватися ст. 256 КК України? Якщо так, то в яких випадках? Відповідь обґрунтуйте.

Тести

1. Назвіть випадки, коли діяння співучасників кваліфікуються за різними статтями або частинами статей Особливої частини КК України:

- коли співучасники неоднаково усвідомлюють суспільно небезпечний характер своєї дії та бездіяльності;
- коли має місце відхилення дії;
- коли має місце ексцес когось із співучасників;
- коли злочин вчинено лише однією деліктоздатною особою;
- спільне вчинення кількома особами необережного злочину.

2. Злочини, при вчиненні яких співучасть неможлива

- коли співучасники неоднаково усвідомлюють суспільно небезпечний характер своєї дії та бездіяльності;
- коли має місце відхилення дії;
- коли має місце ексцес когось із співучасників;
- коли злочин вчинено лише однією деліктоздатною особою;
- спільне вчинення кількома особами необережного злочину.

3. Назвіть випадки, коли діяння співучасників кваліфікуються за різними статтями або частинами статей Особливої частини КК України:

- коли співучасники неоднаково усвідомлюють суспільно небезпечний характер своєї дії та бездіяльності;
- індивідуальні особливості, які характеризують особу співучасника впливають на кваліфікацію лише його дій, і не впливають на кваліфікацію дій інших співучасників;
- коли злочин вчинено лише однією деліктоздатною особою;
- спільне вчинення кількома особами необережного злочину;
- відсутність сумісності посягання.

4. Злочини, при вчиненні яких співучасть неможлива

- коли співучасники неоднаково усвідомлюють суспільнонебезпечний характер своєї дії та бездіяльності;
- індивідуальні особливості, які характеризують особу співучасника впливають на кваліфікацію лише його дій, і не впливають на кваліфікацію дій інших співучасників;
- коли злочин вчинено лише однією деліктоздатною особою;
- спільне вчинення кількома особами необережного злочину;
- коли відсутня сумісність посягань.

5. Назвіть форми причетності

- надання засобів та знарядь вчинення злочину;
- усунення перешкод для вчинення злочину;
- заздалегідь необіцяне потурання;
- заздалегідь необіцяне приховування;
- заздалегідь обіцяне сприяння.

6. Назвіть ознаки причетності

- причетність – це збірне поняття, яке охоплює ряд посягань, кожне з яких передбачене окремою кримінально-правовою нормою;
- причетність пов'язана зі злочином, вчиненим іншою особою (його називають предикатним);
- всі відповіді правильні.
- причетність до злочину іншої особи не є кримінально-караною;
- причетність – це специфічний вид співучасті.

7. Назвіть злочини, які становлять собою причетність до злочину

- «Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом» ст. 198 КК України
- «Приховування злочину» ст. 396 КК України;
- «Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність» ст. 304 КК України;
- «Сприяння вчиненню терористичного акту» ст. 258-4 КК України;
- всі відповіді правильні.

8. Чи встановлена в КК України відповідальність за недонесення(неповідомлення) про злочин?

- так, це окремий склад злочину проти правосуддя;
- ні, у КК України кримінальна відповідальність за дії, які становлять собою недонесення про злочин не передбачена жодною нормою;
- відповідно до КК України є випадки, коли настає кримінальна відповідальність за неповідомлення про злочин;
- кримінально-караним є неповідомлення про злочин, вчинений іншою особою, шляхом відмови від давання показань (ст. 385 КК України);
- всі відповіді є правильними.

9. Назвіть колізії між положеннями Загальної та Особливої частини КК України щодо кримінальної відповідальності за причетність

- таких колізій немає;
- положення ст. 26 «Поняття співучасті» КК України не узгоджуються зі змістом ст. 256 «Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності» КК України;
- наявність в КК України ст. 256 «Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності» не узгоджується з ч.6 ст. 27 КК України, яка передбачає, що за заздальгідь необіцяне переховування злочину відповідальність настає лише у випадках, передбачених ст. 198 «Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом» та ст. 396 «Приховування злочину» КК України;
- наявність в КК України ст.258-4 -«Сприяння вчиненню терористичного акту» не узгоджується з ч.6 ст. 27 КК України, яка передбачає, що за заздальгідь необіцяне переховування злочину відповідальність настає лише у випадках, передбачених ст. 198 «Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом» та ст. 396 «Приховування злочину» КК України;
- жодна з відповідей не є правильною.

10. В якій відповіді правильно охарактеризована суб'єктивна сторона злочинів, вчинених у співучасті:

- всі співучасники діють з формою вини, передбаченою законом для даного злочину;
- виконавець, організатор та підбурювач злочину діють лише умисно, пособництво може бути вчинене як умисно, так і з необережності;
- всі співучасники діють з прямим умислом, при цьому повинні співпадати мотиви і мета їх дій;
- всі співучасники діють умисно, мотив і мета дій кожного із них може відрізнятися;
- співучасть не може мати місце щодо некорисливих злочинів.

11. В якому випадку вчинення злочину кількома особами не визнається співучастю:

- вчинення злочину лише однією деліктоздатною особою;
- спільне вчинення кількома особами необережного злочину;
- використання необережності іншої особи для вчинення злочину;
- відсутність сумісності посягання - зв'язку між діями осіб, які вчиняють злочин;
- усі наведені відповіді є правильними - передбачають випадки, які не є співучастю.

12. В якій відповіді правильно вирішене питання про співучасть у злочинах з подвійною формою вини, кваліфікованих за наслідками:

- співучасть в таких злочинах неможлива;
- співучасть може мати місце щодо таких злочинів, які мають матеріальний склад;
- в співучасті можуть бути вчинені злочини, наслідки яких мають матеріальний характер;
- співучасть щодо таких злочинів може мати місце, якщо вона "особливого роду";
- всі наведені відповіді неправильні.

13. В якій відповіді наведено поняття співучасті особливого роду:

- це співучасть, передбачена диспозиціями статей Особливої частини КК;
- це співучасть, передбачена Загальною частиною КК, яка характерна тим, що окремі співучасники не вчиняють діянь, передбачених диспозицією статті Особливої частини КК;
- це будь-яка співучасть, яка є кримінально караною;
- це те ж саме, що й співвиконавство злочину;
- це співучасть без розподілу ролей

14. Назвіть юридичну підставу кваліфікації дій підбурювача до злочину:

- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, яка передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає види співучасників;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, яка передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем та кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає поняття підбурювача до злочину;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає форми співучасті;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, яка передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем та кримінально-правова норма, що міститься у статті загальної частини, яка передбачає форми співучасті;

15. Назвіть юридичну підставу кваліфікації дій виконавця злочину:

- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини, як передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає види співучасників;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, як передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем та кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає поняття виконавця злочину;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає форми співучасті;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, як передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем та кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає форми співучасті;

16. Назвіть юридичну підставу кваліфікації дій організатора злочину:

- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, як передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає види співучасників;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, яка передбачає відповідальність за злочин, вчинений виконавцем та кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає поняття організатора злочину;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Загальної частини КК України, яка передбачає форми співучасті;
- кримінально-правова норма, що міститься у статті Особливої частини КК України, як передбачає відповідальність за створення організованої групи;

17. У якій (яких) із відповідей правильно охарактеризовано кримінально-правову кваліфікацію дій співучасників у злочині:

- дії учасників злочинної організації, які вчинили злочин, слід кваліфікувати за тією частиною статті Особливої частини КК України, яка містить кваліфікуючу ознаку, що передбачає вчинення цього злочину злочинною організацією;
- дії учасників організованої групи, які вчинили злочин, слід кваліфікувати за тією частиною статті Особливої частини КК України, яка містить кваліфікуючу ознаку, що передбачає вчинення цього злочину організованою групою;
- дії учасників групи за попередньою змовою, які вчинили злочин, слід кваліфікувати за тією частиною статті Особливої частини КК України, яка містить кваліфікуючу ознаку, що передбачає вчинення цього злочину групою осіб за попередньою змовою;
- існують випадки, коли дії співучасників можуть бути кваліфіковані за різними статтями Особливої частини КК України;
- організатор злочинної організації несе кримінальну відповідальність за всі злочини вчинені злочинною організацією;

18. У якій (яких) із відповідей правильно охарактеризовано кримінально-правову кваліфікацію дій співучасників у злочині:

- якщо підбурювач схилив виконавця до умисного вбивства із корисливих мотивів, а виконавець діяв без таких мотивів, хоча й усвідомлював корисливий мотив підбурювача, корисливий мотив не може бути поставлений виконавцеві у вину;
- якщо пособник умисного вбивства раніше вчиняв умисне вбивство, а виконавець вчиняє умисне вбивство вперше, хоча й усвідомлює відповідну ознаку у пособника, ознака повторності не може бути інкримінована виконавцеві умисного вбивства.
- якщо виконавець умисного вбивства вчиняє злочин способом небезпечним для життя багатьох осіб, а пособник усвідомлюючи цю ознаку надає сприяння виконавцеві, ознака способу інкримінується також і пособнику умисного вбивства;
- якщо виконавець вбивства через необережність діє із корисливих мотивів, ця ознака не може бути поставлена у вину решті співучасників;
- якщо організатор необережного тяжкого тілесного ушкодження організовує злочин із мотивів расової нетерпимості, ця ознака не може бути поставлена у вину решті співучасників.

19. Які з наведених положень щодо кваліфікації дій окремих співучасників є правильними?

- за загальним правилом, організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 «Види співучасників» та тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає злочин, вчинений виконавцем;
- ознаки, що характеризують особу окремого співучасника злочину, ставляться в вину лише цьому співучасникові;
- обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини КК України як ознаки злочину, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, (крім ознак, що характеризують особу окремого співучасника злочину) ставляться в вину лише співучаснику, який усвідомлював ці обставини;
- дії організатора, підбурювача та пособника кваліфікуються лиш за відповідною частиною статті 27 «Види співучасників» КК України;
- всі обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини КК України як ознаки злочину, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину всім співучасникам;
- співучасники підлягають кримінальній відповідальності за всі діяння, вчинені виконавцем, незалежно від того чи охоплювалися вони їхнім умислом.

20. Які з наведених положень щодо кваліфікації дій окремих співучасників є правильними?

- співучасники не підлягають кримінальній відповідальності за діяння, вчинене виконавцем, якщо воно не охоплювалося їхнім умислом;

- у разі вчинення виконавцем незакінченого злочину інші співучасники підлягають кримінальній відповідальності за співучасть у незакінченому злочині;
- всі обставини, що обтяжують відповідальність і передбачені у статтях Особливої частини КК України як ознаки злочину, що впливають на кваліфікацію дій виконавця, ставляться в вину всім співучасникам;
- за загальним правилом, організатор, підбурювач та пособник підлягають кримінальній відповідальності за відповідною частиною статті 27 «Види співучасників» та тією статтею (частиною статті) Особливої частини КК України, яка передбачає злочин, вчинений виконавцем;
- всі відповіді є правильними.

21. В посяганні якого із співучасників наявні всі без винятку ознаки складу злочину, передбачені статтею Особливої частини КК:

- виконавця;
- організатора;
- підбурювача;
- пособника;
- всіх співучасників.

22. В посяганні якого із співучасників відсутні всі ознаки складу злочину, передбачені статтею Особливої частини КК:

- організатора;
- підбурювача;
- пособника;
- всіх видів співучасників;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

23. Чому діяння організатора, підбурювача, пособника злочину слід кваліфікувати за статтею Особливої частини КК, яка передбачає посягання виконавця злочину з посиланням на відповідну частину (3,4 чи 5) ст.27 КК:

- виходячи з вказівки, яка міститься у відповідній статті Загальної частини КК;
- оскільки в посяганні цих співучасників відсутні всі ознаки складу злочину, передбачені статтею Особливої частини КК;
- базуючись на принципах кримінально-правової кваліфікації;
- таке роз'яснення міститься в одній із постанов Пленуму Верховного Суду України;
- так склалася слідчо-прокурорська та судова практика.

24. В якій відповіді правильно вказана одна з засад кваліфікації злочину, вчиненого у співучасті:

- дії всіх співучасників кваліфікуються з посиланням на одні і ті ж положення Загальної частини КК;
- за загальним правилом діяння всіх співучасники кваліфікуються за однією і тією ж статтею Особливої частини КК;
- співучасники не можуть нести відповідальність за один і той же злочин;
- дії кожного із співучасників кваліфікуються з посиланням на різні статті Особливої частини КК;
- жодна з наведених відповідей не є правильною

25. Діяння виконавця злочину та інших співучасників можуть кваліфікуватися за різними статтями (частинами, пунктами статей) Особливої частини КК оскільки:

- необхідно враховувати індивідуальні причини злочинної поведінки кожного із співучасників ;
- ступінь участі окремих співучасників у злочині, вчиненому у співучасті, може відрізнятися;

- вітчизняне кримінальне право має в своїй основі принцип суб'єктивного інкримінування та кваліфікація дій кожного учасника злочину носить індивідуальний характер;
- для притягнення до кримінальної відповідальності окремих співучасників (зокрема, депутатів) потрібна згода відповідного органу;
- деякі учасники спільного злочину можуть бути не встановлені.

26. В якій відповіді правильно вказано, як впливає помилка у визначенні фактичних обставин справи, допущена одним із співучасників злочину:

- помилка одного із співучасників впливає на кваліфікацію діянь всіх інших співучасників;
- кваліфікуюче значення має лише помилка, допущена виконавцем злочину;
- на кваліфікацію дій інших співучасників впливає лише помилка, допущена організатором злочину;
- помилка впливає на оцінку дій лише тієї особи, яка її допустила і не може враховуватися при кваліфікації посягання інших співучасників;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

27. В якій відповіді правильно вказано, як враховується при кваліфікації злочину, вчиненого у співучасті, “відхилення дії” (заподіяння шкоди не тому об'єкту, проти якого первісно було спрямоване посягання):

- при співучасті всі відповідають лише в межах змови. Тому відхилення дії на кваліфікацію не впливає;
- за будь-яку шкоду, заподіяну співучасниками, в повному обсязі відповідає підмовник до злочину;
- “відхилення дії” впливає на кваліфікацію діянь всіх співучасників;
- шкода, заподіяна “відхиленою дією” охоплюється умислом або необережністю лише тієї особи, яка виконувала таку дію. Тому лише виконавець злочину може нести відповідальність за злочини, вчинені у зв'язку з відхиленням дії;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

27. В якій відповіді правильно вказано, як враховуються при кваліфікації індивідуальні особливості особи винного, які характеризують особу лише певного учасника злочину:

- якщо ці особливості є у виконавця злочину, то вони враховуються при кваліфікації дій кожного із співучасників;
- статті Особливої частини, які передбачають врахування таких особливостей, інкримінуються лише певному співучаснику, і за ними не кваліфікується посягання інших учасників того ж самого злочину;
- особливості, з врахуванням яких посилюється відповідальність (наприклад, повторність), враховуються при кваліфікації дій усіх інших співучасників;
- при кваліфікації дій співучасників враховуються особливості, особи хоча б одного з них, які пом'якшують відповідальність;
- особливості особи будь-кого із співучасників, які впливають на кваліфікацію, враховуються при кваліфікації дій і інших співучасників.

28. В якій відповіді правильно вказано, як кваліфікуються дії учасників спільно вчиненого злочину у зв'язку з досягненням ними різного віку:

- вік співучасників злочину не враховується при кваліфікації їх дій;
- співучасть може мати місце лише по досягненні повноліття;
- діяння учасників спільно вчиненого злочину можуть кваліфікуватися різними статтями Особливої частини у зв'язку з тим, що одні з них досягли віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність за злочин, вчинюваний у співучасті, а інші - ні;
- діяння осіб, які не досягли 16-річного віку, не можуть бути кваліфіковані як злочини, вчинені у співучасті;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

29. Яке з наведених положень, що стосуються кваліфікації співучасті у злочині „Створення злочинної організації”, є правильним?

-заздалегідь обіцяне сприяння учасникам злочинної організації шляхом надання приміщень, сховищ, транспортних засобів, інформації, документів, технічних пристроїв, цінних паперів, вчинене особою, яка, не будучи учасником злочинної організації, усвідомлювала, що надає сприяння злочинній організації, кваліфікується як пособництво у злочині „Створення злочинної організації”;

-всі відповіді правильні;

-особа, яка, не будучи членом злочинної організації, брала участь у злочині, вчинюваною такою організацією, але не усвідомлювала самого факту існування злочинної організації, несе відповідальність за співучасть у злочині, що охоплювався її умислом;

-особа, яка організувала зустріч (сходку) представників злочинних організацій для розроблення планів і умов матеріального забезпечення злочинної діяльності є виконавцем (співвиконавцем) злочину „Створення злочинної організації”;

-особа, яка, не будучи учасником злочинної організації, брала участь у злочинах що вчиняються злочинною організацією, усвідомлюючи факт існування злочинної організації, несе відповідальність як пособник злочину „Створення злочинної організації”.

30. Яке з наведених положень, що стосуються кваліфікації співучасті та причетності щодо злочину „Бандитизм”, є правильним?

-заздалегідь не обіцяне укриття злочинної діяльності банди, що не була злочинною організацією, вчинене особою, котра усвідомлювала цей факт, кваліфікується як „Приховування злочину”;

-особи, які не були членами банди і не усвідомлювали факту її існування, але своїми діями будь-яким чином сприяли банді у вчиненні нападу, несуть відповідальність за співучасть у злочині, що охоплювався їх умислом;

-заздалегідь не обіцяне сприяння учасникам банди, яка була злочинною організацією, шляхом надання приміщень, сховищ, транспортних засобів, інформації, документів, технічних пристроїв, грошей, цінних паперів, вчинене особою, яка усвідомлювала факт існування банди як злочинної організації, кваліфікується за статтею 396 КК України „Приховування злочину”;

-за ст.257 КК України „Бандитизм” як виконавці несуть відповідальність лише особи, котрі були учасниками банди.

-жодна з відповідей не є правильною.

31. Які положення, що стосуються змісту ознак злочинної організації, є правильними?

-стійкість злочинної організації полягає у її здатності забезпечити стабільність і безпеку свого функціонування, тобто ефективно протидіяти, як внутрішнім, так і зовнішнім факторам, що можуть їх дезорганізувати;

-метою створення злочинної організації є вчинення будь-яких злочинів;

-метою створення злочинної організації є вчинення таких злочинів, як, наприклад, експлуатація дітей;

-ієрархічність злочинної організації полягає у повній автономії кожного з учасників такої організації;

-створеною злочинна організація є з моменту підбору співучасників для вчинення одного злочину.

32. Яке з наведених положень, що стосуються диференціації кримінальної відповідальності організаторів, керівників та учасників злочинної організації, є неправильним?

-звільненню від кримінальної відповідальності за вчинення тих злочинів проти громадської безпеки, щодо яких законом передбачено таке звільнення, підлягають лише учасники відповідних організацій, крім організаторів та керівників;

- організатор злочинної організації підлягає кримінальній відповідальності за всі злочини, вчинені злочинною організацією, якщо вони охоплювалися його умислом;
- учасники злочинної організації підлягають кримінальній відповідальності за злочини, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у злочині кожен з них;
- особа, яка сприяла зустрічі (сходці) представників злочинних організацій для розроблення планів і умов спільного вчинення злочинів, є пособником злочину „Створення злочинної організації”;
- особа, яка сприяла зустрічі (сходці) представників злочинних організацій для розроблення планів і умов матеріального забезпечення злочинної діяльності, є виконавцем (співвиконавцем) злочину „Створення злочинної організації”.

33. Яке з наведених положень, що стосуються кваліфікації співучасті у бандитизмі, є неправильним?

- особа, яка не була членом банди, але брала участь у вчинюваному бандою нападі, усвідомлюючи, що напад вчиняє банда, є співвиконавцем бандитизму;
- особа, яка не була членом банди, не брала безпосередньої участі у вчинюваному бандою нападі, але, усвідомлюючи, що напад вчиняє банда, лише будь-яким чином сприяла цьому нападу, є пособником бандитизму;
- особа, яка не була членом банди, і не усвідомлювала факту її існування, але своїми діями будь-яким чином сприяла банді у вчиненні нападу, є співучасником того злочину, який охоплювався її умислом;
- особа, яка вчинила заздалегідь не обіцяне сприяння учасникам банди, що була злочинною організацією, за умови усвідомлення цього факту, є виконавцем злочину, передбаченого ст.256 КК України „Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності”;
- особа, яка не була членом банди, але брала участь у вчинюваному бандою нападі, усвідомлюючи, що напад вчиняє банда, співучасником бандитизму визнаватися не може.

34. Вкажіть вид злочинної організації, обов'язковою ознакою якої є озброєність:

- злочинне угруповання в місцях позбавлення волі;
- терористична організація;
- банда;
- незаконне воєнізоване формування;
- жодна з відповідей не є правильною.

33. Злочинна організація - це організація, створена з метою:

- вчинення двох або більше злочинів;
- зайняття злочинною діяльністю;
- систематичного зайняття злочинною діяльністю;
- вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів;
- в жодній із наведених відповідей така мета правильно не вказана.

35. Назвіть види злочинних організацій за створення та участь, в яких передбачена відповідальність в Особливій частині КК України.

- банда;
- терористична організація;
- передбачене законом воєнізоване формування;
- непередбачене законом збройне формування;
- всі відповіді є правильними.

36. Які з наведених положень щодо кваліфікації участі у злочинах, вчинюваних злочинною організацією є правильними?

- злочини, вчиненні злочинною організацією кваліфікуються лише за ст. 255 «Створення злочинної організації»;
- злочини, вчиненні злочинною організацією кваліфікуються за ст. 255 «Створення злочинної організації», а також за іншими статтями Особливої частини КК України у випадку, коли вчинений злочин є більш суспільно небезпечний, ніж створення злочинної організації;
- злочини, вчиненні в складі злочинної організації, слід кваліфікувати самостійно, за сукупністю зі статтями, які передбачають відповідальність за створення злочинних організацій, участь у них, чи у вчинених ними злочинах;
- дії особи, яка не є членом злочинної організації, проте бере участь у злочині, вчинюваному злочинною організацією за жодних умов не можуть кваліфікуватися за ст. 255 КК України;
- дії особи, яка не є членом злочинної організації, проте бере участь у злочині, вчинюваному злочинною організацією можуть кваліфікуватися за ст. 255 «Створення злочинної організації» КК України у тому випадку, коли особа усвідомлює, що бере участь у злочині, який вчинюється злочинною організацією.

37. Які з наведених положень щодо кваліфікації дій учасників злочинних організацій є правильними?

- діяння організатора злочинної організації кваліфікуються за статтею, яка передбачає відповідальність за створення злочинної організації та іншими статтями Особливої частини КК України, які передбачають відповідальність за всі злочини, вчинені злочинною організацією, які охоплювалися його умислом;
- діяння організатора злочинної організації кваліфікуються за статтею, яка передбачає відповідальність за створення злочинної організації та іншими статтями Особливої частини КК України, які передбачають відповідальність за всі злочини, вчинені злочинною організацією;
- діяння організатора злочинної організації кваліфікуються лише за статтею, яка передбачає відповідальність за створення злочинної організації;
- діяння рядових учасників злочинної організації кваліфікуються за статтею, яка передбачає відповідальність за участь в злочинній організації, а також за статтями про злочини, у підготовці або вчиненні яких вони брали участь, незалежно від тієї ролі, яку виконував у злочині кожен із них.
- діяння рядових учасників злочинної організації кваліфікуються лише за статтею, яка передбачає відповідальність за участь в злочинній організації.

Задачі

1. Іван та Петро спільно вчинили катування Данила. Слідство встановило, що під час вчинення злочину Петро був неосудний, так як хворів на тяжку форму шизофренії. Про що Іван не знав. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Петра.
2. Іван разом з п'ятьма іншими особами створив злочинну організацію. Планували займатися вчиненням вбивств на замовлення. Для пошуку замовників розмістили оголошення в Інтернеті. Жодного замовлення отримати не встигли, так як були затримані. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.
3. Іван в складі злочинної організації «Біда» взяв участь у захопленні заручників. При цьому членом злочинної організації він не був, хоча усвідомлював, що бере участь у злочині, вчинюваному злочинною організацією. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.
4. Іван в складі злочинної організації «Біда» взяв участь у захопленні заручників. При цьому членом злочинної організації він не був і про її існування навіть не здогадувався. Вважав, що інші учасники злочину об'єдналися випадково та, як і він, діють з корисливих мотивів. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

5. Тетяна вмовила свою сестру Інну переконати її чоловіка, Івана, вчинити шахрайство з використанням електронно-обчислювальної техніки. Іван вчинив злочин, про який його просила дружина. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана, Тетяни, Інни.

6. Іван навчав Петра, Данила та Тетяну з метою вчинення останніми терористичного акту. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

7. Іван схилив підприємця Петра отримати пільговий кредит на підставі підроблених документів про рівень доходів. Іван сам надав Петрові підроблені документи для вчинення злочину. Внаслідок їхніх дій банкові була заподіяна велика матеріальна шкода. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Петра.

8. Іван погодився на прохання Дмитра перенести лісовими стежками через державний кордон три ящика з лікарськими засобами, загальною вартістю 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При затриманні Івана патрулем на кордоні в запечатаних упаковках лікарських препаратів виявилися особливо небезпечні наркотичні засоби у особливо великому розмірі. Іван про це не знав, і за обставинами справи знати не міг. Дайте кримінально-правову оцінку діям Дмитра.

9. Іван вмовив свою подругу Іванку вбити її новонароджену дитину. Слідством було встановлено, що Іванка вбила свою дитину через годину після пологів, при цьому вона перебувала в обумовленому пологами стані. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Іванки.

10. Іван, Петро та Данило домовилися вчинити крадіжку з будинку громадянина А. Проникнувши в будинок через вікно злочинці розділилися, кожен з них пішов шукати гроші ті цінні речі на окремий поверх. На третьому поверсі Іван побачив стареньку жінку, в інвалідному візку, яка пильно стежила за його діями, щоб не залишати свідків, він убив її. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана, Петра та Данила.

11. Іван та Петро згвалтували Марину. Іван знав, що потерпілій 13 років, а Петро, орієнтуючись на зовнішній вигляд потерпілої, був переконаний, що вона повнолітня. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Петра.

12. Іван погодився на прохання Дмитра перенести лісовими стежками через державний кордон три ящика з лікарськими засобами, загальною вартістю 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. При затриманні Івана патрулем на кордоні в запечатаних упаковках лікарських препаратів виявилися особливо небезпечні наркотичні засоби у великому розмірі. Іван про це не знав, і за обставинами справи знати не міг. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Дмитра.

13. Іван та ще 5 його однодумців створили злочинну організацію з метою вчинення терористичних актів. В першу чергу планували підірвати міст у столиці, з метою привернення уваги до своїх поглядів. За їхнім розрахунком в момент вибуху на мості могло перебувати кілька десятків людей, а могло не бути жодної людини. Будь-який варіант їх влаштовував. Під час спроби встановити на мості вибуховий пристрій терористи були затримані правоохоронними органами. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

14. Олександр, керівник злочинної організації, яка ставила собі за мету вчиняти вибухи в торгових центрах для привернення уваги до своєї ідеології, домовився з завідувачем травматологічного відділення комунальної лікарні- Данилом про надання медичної

допомоги членам організації. Данило зобов'язувався власними силами та силами медперсоналу свого відділення надавати медичну допомогу пораненим та іншим чином травмованим членам злочинної організації Олександра за високу плату, не повідомляючи правоохоронні органи всупереч встановлених правил. Данило не був членом злочинної організації, хоча знав про її існування, про діяльність організації питань ніколи не ставив. Домовленості між Данилом та Олександром були досягнуті після створення організації. На момент затримання Данило разом з лікарями Омельком та Іваном надав допомогу двом членам організації, які постраждали від випробовування вибухового пристрою. Своім колегам Данило пояснив, що це родичі керівника облздороввідділу, а тому в міліцію дзвонити не можна. Всі члени організації знали, що Данило «іхній» лікар, до якого можна звертатися при потребі. Дайте кримінально-правову оцінку діям всіх названих осіб.

15. Михайло створив організацію військового типу, яка прагнула встановити контроль над регіоном та створити самостійну державу. Організація налічувала 15 осіб, які отаборилися в лісах Верховинського району Івано-Франківської області. Члени організації мали на озброєнні мисливські гладкоствольні рушниця та боеприпаси до них, ножі та кастети. Фінансував організацію місцевий підприємець Андрій. За це бійці організації «знищували» його конкурентів, а саме спалили склад з будівельними матеріалами Івана (розмір шкоди 900 000 грн.); проломили череп Тадею, щоб він не зміг подати документи на участь у тендері. Районний прокурор Мефодій знав про існування та діяльність «бойового загону» свого кума Андрія та закривав на це очі. Михайло та Андрій домовилися про фінансування ще до створення організації. Дайте кримінально-правову оцінку діям всіх названих осіб.

16. Олеся придумала схему легалізації 20 000 000 млн. гривень на замовлення керівника злочинної організації Юрка. Вказані кошти були зароблені умисними вбивства на замовлення, яких було вчинено за час існування організації 12. Олеся членом злочинної організації не була, проте знала про її існування та форми діяльності, так як перебувала у фактичних шлюбних відносинах з водієм Юрка. Олеся безпосередньої участі в легалізації цих коштів не брала. На момент початку легалізації вказаних коштів організація припинила своє існування, всі її члени готувалися залишити територію України. Після легалізації першого мільйона злочинці були затримані. Дайте кримінально-правову оцінку діям всіх названих осіб.

Тема 4. Кваліфікація множинності злочинів

Завдання

1. Чи узгоджується поняття ідеальної сукупності злочинів, сформульоване в теорії кримінального права України, з правилом *non bis in idem*, закріпленим в ст. 4 Протоколу №7 до Конвенції про захист прав та основоположних свобод людини? Проаналізуйте рішення Європейського Суду з прав людини у таких справах: *Stempfner v. Austria* 26 July 2007 (App. no. 18294/03); *Maresti v. Croatia* 25 June 2009 (App. no. 55759/07); *Ponsetti and Chesnel v. France* (App. no. 36855/97 and 41731/98); *Tsonyo Tsonev v. Bulgaria* 14 January 2010 (App. no. 2376/03)]

Режим

доступу:

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=11&portal=hbkm&action=html&highlight=P7-4&sessionid=81020805&skin=hudoc-en>

Тести

- Назвіть ознаки множинності злочинів.
  - відповідальність за вчинене діяння передбачена двома різними статтями Особливої частини КК України;
  - одна і та ж особа одна чи у співучасті вчинила два або більше закінчених чи незакінчених злочини;

-хоча б два злочини зберігають своє кримінально-правове значення;
 -кожен із злочинів передбачений самостійною кримінально-правовою нормою, він не є необхідною ознакою іншого злочину, з числа вчинених цією ж особою;
 -всі відповіді правильні.

2. Назвіть види ускладнених (складних) одиничних злочинів як елементів множинності.

-простий злочин;
 -унітарний злочин;
 -продовжуваний злочин;
 -триваючий злочин;
 -складений злочин.

3. Назвіть ознаки сукупності злочинів як виду множинності

-кожний із злочинів, які утворюють сукупність, підлягає кваліфікації за окремою статтею чи частиною статті Особливої частини КК України;
 -за жодний із злочинів, які утворюють сукупність особу не було засуджено;
 -вчинені злочини, передбачені різними статтями чи частинами статті Особливої частини КК України;
 -у статті Особливої частини КК України сукупності надано значення ознаки складу злочину;
 -всі відповіді правильні.

4. Назвіть види сукупності злочинів

-повторність однорідних злочинів;
 -повторність тотожних злочинів;
 -ідеальна сукупність;
 -реальна сукупність;
 -пенітенціарний рецидив.

5. Назвіть випадки, коли одним діянням не можна вчинити кілька злочинів, тобто ідеальна сукупність відсутня:

-діянням заподіяно кілька однакових наслідків, які належать до одного й того ж об'єкта;
 -неможлива ідеальна сукупність умисного та необережного злочину;
 -діянням заподіяні наслідки, які вказують на порушення різних родових об'єктів;
 -діянням заподіяні наслідки, які вказують на порушення підпорядкованих між собою об'єктів;
 -діянням заподіяні наслідки, які полягають у порушенні кількох тотожних об'єктів, причому шкода заподіяна одному й тому ж потерпілому.

6. Вкажіть випадки, в яких можлива ідеальна сукупність злочинів

-якщо злочин вчиняється шляхом активної поведінки – дії, а інший може бути вчинений лише шляхом бездіяльності;
 -якщо вчинене діяння є попередньою стадією того самого злочину;
 -діянням заподіяні наслідки, які полягають у порушенні кількох тотожних об'єктів, причому шкода заподіяна одному й тому ж потерпілому;
 -можлива ідеальна сукупність умисного та необережного злочину;
 -діянням заподіяні наслідки, які вказують на порушення різних родових об'єктів.

7. Назвіть ознаки повторності

-вчинення двох або більше злочинів, передбачених тією самою статтею або частиною статті Особливої частини КК України;

-вчинення двох або більше злочинів, передбачених різними статтями Особливої частини КК України, визнається повторним лише у випадках, передбачених в Особливій частині КК України;

- за жодний із злочинів, які утворюють повторність особу не було засуджено;
- вчинені злочини у будь-якому випадку повинні бути передбачені різними статтями чи частинами статті Особливої частини КК України;
- всі відповіді правильні.

8. Назвіть ознаки продовжуваного злочину

- посягання спрямоване на один об'єкт;
- посягання спрямоване на подібні об'єкти;
- вчиняється кілька дій, які є тотожні;
- всі вчинені дії об'єднуються єдиним умислом;
- всі відповіді правильні.

9. Які з наведених положень щодо кваліфікації рецидиву є правильними?

-якщо за перший злочин особа була засуджена на підставі КК України 1960 року, і до погашення чи зняття судимості вчинила новий умисний злочин, то рецидив злочинів відсутній;

- рецидив злочинів відсутній, якщо особа мала судимість за діяння, які декриміналізовані;
- рецидивом злочинів визнається вчинення нового тяжкого злочину особою, яка має судимість за тяжкий злочин;
- рецидивом злочинів визнається вчинення нового умисного злочину особою, яка має судимість за будь-який злочин.
- всі відповіді правильні.

10. Як слід кваліфікувати таємне викрадення завідомо несправної вогнепальної зброї (наприклад, учбової) і приведення її у придатний до використання за призначенням стан?

- як „Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем” – за ч.1 ст.262 КК України;
- як „Крадіжку” – за ч.1 ст.185 КК України;
- як виготовлення вогнепальної зброї, що передбачене ч.1 ст.263 КК України „Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами”;
- за сукупністю злочинів як крадіжку – за відповідною частиною ст.185 КК України „Крадіжка” та незаконне виготовлення вогнепальної зброї – за ч.1 ст.263 КК України;
- як ремонт вогнепальної зброї – за ч.1 ст.263 КК України.

11. Як кваліфікувати одержання особи з метою її сексуальної експлуатації, вчинене з використанням обману, і подальшу сексуальну експлуатацію, що виявилася у примушуванні до зайняття проституцією з використанням уразливого стану цієї особи:

- як „Зґвалтування” – за ч.1 ст.152 КК;
- як „Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією”;
- за сукупністю злочинів: „Зґвалтування” і „Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини” – за ч.1 ст.152; ч.1 ст.149 КК України;
- за сукупністю злочинів: „Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини” і „Сутенерство або втягнення особи у заняття проституцією” – за ч.1 ст.149; ч.1 ст.303 КК України;
- як „Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини” – за ч.1 ст.149 КК України.

12. Як кваліфікувати викрадення неповнолітнього, якщо при цьому вимагається викуп як умова його звільнення та висловлюється погроза знищити потерпілого у разі невиконання вимог злочинців:

- як „Незаконне позбавлення волі або викрадення людини”, вчинене з корисливих мотивів, – за ч.2 ст.146 КК України;

- як „Захоплення заручників”, поєднане з погрозою знищення людей, – за ч.2 ст.147 КК України;

- за сукупністю злочинів: „Захоплення заручників”, вчинене щодо неповнолітнього, і „Вимагання”, поєднане з погрозою вбивством, – за ч.2 ст.147; ч.2 ст.189 КК України.

- як „Умисне вбивство” з корисливих мотивів – за п.6 ч.2 ст.115 КК України;

- за сукупністю злочинів: „Погроза вбивством” і „Вимагання” – за ст.129; ч.1 ст.189 КК України.

Задачі

1. Іван спочатку вибив Петрові зуба, потім зламав палець, тоді почергово переламав всі кінцівки, а тоді задушив. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

2. Іван привів в дію вибуховий пристрій, закладений в автомобілі міністра освіти, щоб помститися за проведені реформи у цій галузі. Загинули міністр та його водій. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

3. Іван двічі протягом 20 хвилин задовольнив статеву пристрасть неприродним способом з Петром з використанням безпорадного стану останнього. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

4. Івану – суб'єкту підприємницької діяльності для розширення свого бізнесу потрібно було 1500 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян. Ці кошти він вирішив дістати, шляхом ухилення від сплати податків. Шляхом заниження доходів та завищення витрат у трьох звітних періодах ухилявся від сплати податків на суму 500 неоподатковуваних мінімуми доходів громадян (в кожному періоді). Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

5. Іван вчинив крадіжку, а через чотири роки вчинив шахрайство. За перший злочин притягнутий до кримінальної відповідальності на момент вчинення шахрайства не був. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

6. Іван та Петро з метою помститися слідчому Данилу за порушення кримінальної справи проти декількох членів їхнього угруповання привели в дію вибуховий пристрій, закладений в машину Данила, їхнім спільником Павлом. В момент вибуху в машині знаходилася дружина Данила, Ірина, яка дивом залишилася жива, отримавши опіки третього ступеня. В момент приведення вибухового пристрою в дію Іван та Петро знаходилися на значній відстані від автомобіля і за обставинами справи не могли бачити, чи є в машині та біля неї люди. Від вибуху також постраждав випадковий перехожий Тарас. Отримавши середньої тяжкості тілесні ушкодження. Автомобіль Данила вартістю 50 000 доларів США відновленню не підлягає. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана, Петра та Павла.

Варіант. Через тиждень після вибуху судом було встановлено, що слідчий Данило порушив згадані справи незаконно.

7. Іван в маршрутному таксі №53 з 01.10.12 до 15.10.12 вчинив сім крадіжок в істотному розмірі, що зафіксували відеокамери встановлені в салоні. Водій Петро про діяльність Івана знав, але мовчав, за що отримував 100 грн. в тиждень. Які підходи щодо

кримінально-правової оцінки дій Івана існують в науці кримінального права України, якому з них Ви віддаєте перевагу та чому?

8. З однієї з ухвал колегії суддів палати у кримінальних правах Верховного Суду України від випливає, що у випадку, коли хуліганство полягало у заподіянні середньої тяжкості тілесних ушкоджень дії винного належить кваліфікувати за сукупністю як хуліганство та умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст.ст. 296, 122 КК України), пояснюється це тим, що заподіяння такого виду тілесних ушкоджень за своїми ознаками та ступенем тяжкості істотно відрізняється від хуліганства. Чи відповідає наведена кримінально-правова оцінка теорії кримінально-правової кваліфікації.

Тема 5. Кваліфікація злочинів за конкуренції кримінально-правових норм

Завдання

1. Розмежуйте такі кримінально-правові поняття: ідеальна сукупність злочинів, колізія положень кримінального закону, конкуренція кримінально-правових норм.
2. Визначіть, який вид конкуренції кримінально-правових норм є пріоритетним, у випадку коли одночасно наявні кілька видів конкуренції.
3. Чи може мати місце конкуренція між нормами загальної частини кримінального права, загальної та особливої частини кримінального права, кримінально-правовими та адміністративно-правовими нормами.

Задачі

1. Омелько підірвав машину міністра охорони здоров'я з метою помститися за проведені реформи у цій галузі. В результаті вибуху загинув міністр, його водій та був знищений автомобіль вартістю 500 000 гривень. Вибух стався в час «пік» в центрі столиці. Дайте кримінально-правову оцінку діям Омелька.
2. Суддя Тарас виніс постанову про обрання Данилу запобіжного заходу у вигляді взяття під варто. Таке рішення він виніс на прохання свого однокурсника Івана, який брав участь у цьому процесі від прокуратури, хоча за матеріалами справи було очевидно, що законних підстав для обрання такого запобіжного заходу немає. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана та Тараса.
3. Іван взяв в заручники дружину начальника райвідділу міліції Ірину, як умову звільнення вимагав припинити катувати працівниками райвідділу та звільнити, його брата Дениса. Через тиждень після захоплення Іван Ірину відпустив, проте внаслідок тижневого перебування в повній темряві у холодному вологому підвалі, населеному щурами, Ірина захворіла на психічну хворобу. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.
4. Іван прагнув ухилитися від сплати податків шляхом незаконного одержання пільг з оподаткування на суму 1500 н.м.д.г., для цього подав підроблені документи у державні органи. На наступний день після подання документів, підробок виявили, а проти Івана порушили кримінальну справу. Дайте кримінально-правову оцінку діям Івана.

Тести

1. Кримінально-правові норми, одна з яких передбачає весь злочин в цілому, а інша "частину" цього ж злочину це -
 -загальна і спеціальна норми;
 -кілька спеціальних норм;
 -що конкурують між собою як ціле і частина;

- універсальна і виключна норми;
- норма-правило і норма-виняток (виключна норма).

2. Співвідношення кримінально-правових норм як “цілого і частини” має місце, якщо:

- кожна з норм передбачає відповідальність за один і той же злочин;
- одна з яких передбачає весь злочин в цілому, а інша “частину” цього ж злочину ;
- одна з норм встановлює загальне правило, а інша - виключення з цього ж правила;
- одна з норм є нормою Загальної частини, а інша відноситься до Особливої частини КК;
- одна норма є нормою постійної дії, а інша - тимчасовою.

3. В якій відповіді визначено правове поняття колізії:

- зображення життєвих конфліктів у матеріалах кримінальної справи;
- суперечності між і інтересами обвинувачення і захисту при розгляді кримінальної справи;
- незгода з пред’явленим обвинуваченням;
- таке співвідношення між двома чи більше юридичними положеннями, коли вони спрямовані на регламентацію одного і того ж питання, але по різному його вирішують; застосування одного з них виключає застосування іншого;
- таке положення, коли для правової оцінки певної ситуації потрібно звертатися до положень кількох нормативно-правових актів.

4. В якій відповіді визначено правове поняття конкуренції:

- це боротьба між товаровиробниками за вигідні умови виробництва та збуту товарів;
- це суперництво між окремими особами, заінтересованими в досягненні певної мети кожен для себе;
- це неантагоністичні суперечності між учасниками процесу;
- це наявність кількох правових положень, які “претендують” на застосування до певного випадку. При цьому поза правозастосуванням вони між собою не суперечать, можуть існувати одночасно;
- це змагання за винесення найбільш сприятливого для підсудного вироку.

5. В якій відповіді правильно вказано як повинні вирішуватися можливі колізії між положеннями міжнародно-правових актів і КК України :

- пріоритет завжди мають положення міжнародно-правового акта;
- якщо міжнародно-правовий акт передбачає встановлення кримінальної відповідальності, а в КК України вона не передбачена, то пріоритет віддається КК України;
- перевагу слід віддавати положенням КК, оскільки злочинність діяння, його караність та інші кримінально-правові визначаються лише кримінальним законом;
- пріоритет має той акт, який прийнятий пізніше;
- пріоритет має акт, який більш сприятливий для особи, діяння якої кваліфікуються.

6. В якій відповіді правильно вказано як повинні вирішуватися можливі колізії між положеннями міжнародно-правових актів і КК України :

- перевагу завжди мають положення КК України як єдиного акта, що визначає злочинність, караність та інші кримінально-правові наслідки діяння;
- перевагу має той акт, який прийнятий пізніше;
- питання вирішується дипломатичним шляхом;
- якщо з положень міжнародно-правового акта вбачається, що відпоправилвідальність за певні дії, криміналізовані в КК України, не повинна наставати, то перевагу мають положення міжнародно-правового акта;
- якщо діяння вчинене громадянином України, то перевага віддається КК України, якщо іноземцем чи особою без громадянства - то міжнародно-правовому акту.

7. В якій відповіді правильно вказано, як слід вирішувати колізії, які полягають у невідповідності між положеннями КК і положеннями, закріпленими в нормативно-правових актах інших галузей права:

- якщо діяння є правомірним відповідно до положень чинних нормативно-правових актів, то воно не може бути визнане злочином, хоча б формально й було передбачене в КК;
- питання вирішується на користь положень, закріплених в КК;
- такі колізії взагалі не можуть бути вирішені в ході правозастосування;
- колізія вирішується на користь нормативно-правового акта, прийнятого раніше;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

8. В якій відповіді правильно вказано, як слід вирішувати колізії, які полягають у невідповідності між положеннями КК і положеннями, закріпленими в нормативно-правових актах інших галузей права:

- положення інших нормативно-правових актів завжди мають пріоритет над кримінально-правовими;
- така колізія вирішується з врахуванням бажання потерпілого;
- діяння, на злочинність чи щодо кримінально-правової оцінки якого є вказівка в нормативно-правових актах інших галузей права кваліфікується відповідно до положень, які регламентовані в КК;
- при виявленні такої колізії кримінальна справа не може бути розглянута і вирішена по суті;
- питання про пріоритет певного нормативно-правового акта вирішується на розсуд слідчого, прокурора, суду.

9. В якій відповіді правильно вказано, як повинні вирішуватися колізії, які полягають у невідповідності положень Загальної та Особливої частини КК:

- на користь положень, закріплених у статтях Загальної частини КК;
- на користь положень, закріплених у статтях Особливої частини КК;
- застосовується положення, яке більш сприятливе (пільгове) щодо особи, діяння якої кваліфікуються;
- застосовується положення, яке дає можливість посилити відповідальність;
- такі колізії взагалі не існують і не можуть існувати в межах одного КК.

10. В якій відповіді вказано, як слід вирішувати колізії між назвами та диспозиціями статей Особливої частини КК:

- назва статті Особливої частини КК містить більш вагомую інформацію, ніж диспозиція статті, тому має пріоритет у випадку колізії;
- назви і диспозиції статей Особливої частини чинного КК завжди узгоджені і у відносинах колізії не перебувають;
- такого роду колізії можуть бути усунуті лише шляхом звернення до Конституційного Суду України;
- у випадку невідповідності між назвою статті КК і її диспозицією слід віддавати пріоритет диспозиції статті;
- жодна з наведених відповідей не є правильною.

11. В якій відповіді правильно вказано, як слід вирішувати колізії, які викликані невідповідностями між окремими положеннями однієї і тієї ж статті Особливої частини КК:

- такі колізії вирішуються на розсуд особи, яка здійснює кваліфікацію;
- у випадку виявлення таких колізій слід звертатися до законодавця;
- невідповідностей між окремими положеннями в межах однієї статті чинного КК немає і бути не може;

-у випадку колізій між різними частинами статей, окремими статтями Особливої частини КК застосовуються положення, які передбачають більш сувору відповідальність особи, дії якої кваліфікуються;

-у випадку колізій між різними частинами статей, окремими статтями Особливої частини КК слід застосовувати статтю, її частину, яка найбільш “сприятлива” для особи, дії якої кваліфікуються.

12. Конкуренція загальної та спеціальної норми має місце, якщо:

-в КК є загальна норма, яка передбачає більш чи менш широке коло діянь та принаймні дві норми, кожна з яких передбачає частину таких же діянь;

-положення, які закріплені в статтях Особливої частини не суперечать відповідним положенням Загальної частини КК;

-санкція однієї статті більш суворе, ніж санкція іншої статті;

-одна з кримінально-правових норм передбачає весь злочин в цілому, а інша частину цього ж злочину;

-одна з кримінально-правових норм передбачає більш чи менш широке коло діянь, а інша частину таких же діянь, наділену певною специфікою.

13. Кримінально-правові норми, одна з яких передбачає більш чи менш широке коло діянь, а інша лише частину таких же діянь - це:

-норми про “частину і ціле”;

-норма-припис і норма-узагальнення;

-загальна і спеціальна норми;

-конкуренція кримінально-правових норм;

-колізія кримінально-правових норм.

14. Між кількома нормами може існувати конкуренція кількох спеціальних норм, якщо:

-санкції кожної із цих норм співпадають за видами та розмірами покарання;

-одна з норм передбачає більш чи менш широке коло діянь, а інша лише частину таких же діянь ;

-є загальна норма, яка передбачає більш чи менш широке коло діянь та принаймні дві норми, кожна з яких передбачає певну частину таких же діянь;

-вони співпадають за більшістю ознак складу злочину;

-одна з норм передбачає весь злочин в цілому, а інша “частину” цього ж злочину.

15. Якщо в КК є загальна норма, яка передбачає більш чи менш широке коло діянь та принаймні дві норми, кожна з яких передбачає певну частину таких діянь, передбачених загальною нормою, то між останніми існує співвідношення:

-норм про “ціле і частину”;

-загальної і спеціальної норм;

-норми-правила і норми-винятку;

-кількох спеціальних норм;

-жодна з відповідей не є правильною.

16. В якій відповіді вказано правильне положення, що стосується кваліфікації у разі конкуренції кримінально-правових норм:

-за наявності конкуренції кількох спеціальних норм, кожна з яких передбачає кваліфікований вид злочину, перевага надається нормі, що передбачає найбільш тяжкий вид злочину;

-за наявності конкуренції загальної і спеціальної норм перевага надається загальній нормі;

-за наявності конкуренції норм скоєне кваліфікується за всіма конкуруючими нормами;

-за наявності конкуренції кількох спеціальних норм пріоритет надається загальній нормі;

-якщо скоєне не передбачене жодною із спеціальних норм, то воно кваліфікується за загальною нормою.

17. В якій відповіді вказано правильне положення, що стосується кваліфікації у разі конкуренції кримінально-правових норм:

- у конкуренції норми про складений злочин і норм, які утворюють такий злочин, перевага надається останнім;
- за наявності конкуренції норм скоєне кваліфікується за всіма конкуруючими нормами;
- у конкуренції „частини і цілого” перевага надається нормі, яка передбачає „ціле” (весь злочин в цілому);
- у конкуренції кількох спеціальних норм пріоритет надається якійсь іншій нормі, що не є спеціальною;
- якщо скоєне не передбачене жодною із спеціальних норм, то воно кваліфікується за загальною нормою.

18. В якій відповіді вказано правильне положення, що стосується кваліфікації у разі конкуренції кримінально-правових норм:

- за конкуренції „частини і цілого ” скоєне кваліфікується за сукупністю обох конкуруючих норм;
- якщо скоєне не передбачене жодною із спеціальних норм, то воно кваліфікується за загальною нормою;
- за конкуренції норм не застосовується звільнення від кримінальної відповідальності;
- за конкуренції норм скоєне кваліфікується за всіма конкуруючими нормами;
- за конкуренції загальної і спеціальної норм перевага надається спеціальній нормі.

19. В якій відповіді вказано правильне положення, що стосується кваліфікації з урахуванням конкуренції кримінально-правових норм:

- правил подолання конкуренції загальної і спеціальної норм не існує;
- якщо скоєне не передбачене жодною із спеціальних норм, то воно кваліфікується за загальною нормою;
- за наявності конкуренції кількох спеціальних норм, кожна з яких передбачає кваліфікований вид злочину, перевага надається нормі, що передбачає найбільш тяжкий вид злочину;
- за конкуренції кількох спеціальних норм пріоритет надається нормі, яка більш “сприятлива” для особи, дії якої кваліфікуються;
- за конкуренції норми про складений злочин і норм, які утворюють такий злочин, скоєне кваліфікується за сукупністю конкуруючих норм.

20. В якій відповіді вказано правильне положення, що стосується кваліфікації у випадку конкуренції кримінально-правових норм:

- за конкуренції кількох спеціальних норм пріоритет надається загальній нормі;
- за конкуренції норм не застосовуються додаткові покарання, якщо вони передбачені хоча б однією із конкуруючих норм;
- за конкуренції двох спеціальних норм, одна з яких передбачає вид злочину з пом'якшуючими ознаками, а інша - кваліфікований вид злочину, перевага надається нормі, яка передбачає найменш небезпечний вид злочину;
- за конкуренції норм застосовується та з них, яка прийнята пізніше;
- за конкуренції норм застосовується правило про пріоритет міжнародно-правових норм перед нормами національного законодавства.

Тема 6. Розмежування складів злочинів та відмежування їх від інших правопорушень

Завдання:

1. Проведіть розмежування між такими складами злочинів (заповніть таблицю):

- а) грабіж або розбій та вимагання;

б) умисне вбивство та інші злочини, об'єктивна сторона яких охоплює позбавлення життя потерпілого.

Норми про злочини, які розмежовуються	Спільні ознаки таких злочинів	Розмежувальні ознаки (ознаки складу злочину, за якими проводиться їх розмежування)	Зміст ознак, характерних для кожного із злочинів

2 Проведіть відмежування складів злочинів проти довілля та відповідних адміністративних проступків, вказавши;

а) номери статей КК та Кодексу України про адміністративні правопорушення, які передбачають суміжні делікти;

б) ознаки, за якими проводиться відмежування.

Будьте готові усно розкрити зміст таких ознак.

3. Наведіть кілька (3-5) положень, які стосуються розмежування злочинів, викладених у матеріалах опублікованої чи місцевої судової практики за такою схемою:

а) в яких опублікованих матеріалах, процесуальних документах містяться відповідні положення

б) відносно розмежування яких злочинів вони сформульовані;

в) в чому полягає відмінність між цими злочинами з точки зору правозастосовного органу.

4. Випишіть роз'яснення щодо розмежування злочинів, які наводяться в постановах Пленуму Верховного Суду України та Пленуму Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних та кримінальних справ (у вигляді таблиці):

Назва злочинів, питання розмежування яких роз'яснюються Верховним Судом України та статті КК	Зміст роз'яснення	Де наведене відповідне роз'яснення	Примітка

Тема 7. Кваліфікація діянь, вчинених при обставинах, що усувають їх злочинність.

Завдання

1. Випишіть умови правомірності кожного з виду обставин, які виключають злочинність діяння, передбачених чинним КК України.

2. Назвіть обставини, які виключають злочинність діяння, які прямо не передбачені чинним КК України. Запишіть приклади вчинення діянь при таких обставинах та поясніть, як здійснюється їх правова оцінка

3. Запишіть приклади діянь, вчинених при таких видах обставин, що виключають їх злочинність:

а) фізичний або психічний примус;

б) виконання наказу або розпорядження;

в) діяння, пов'язане з ризиком;

г) виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації